

Miljöpartiet Skånes regionpolitiska program 2022 - 2026

Innehåll

Sid 3	Förord
Sid 4	Klimatet, miljön och naturen
Sid 11	Hälso- och sjukvård
Sid 36	Kollektivtrafik
Sid 41	Regional utveckling
Sid 48	Kultur
Sid 53	Ett öppet och rättvist Skåne

“Miljöpartiets förslag för ett bättre Skåne”

Det regionalpolitiska programmet du just nu läser lägger grunden för den politik vi i Miljöpartiet vill föra i Region Skåne. Programmet antogs av distriktstämman i december 2021 och pekar ut våra viktigaste frågor under mandatperioden 2022 - 2026.

I programmet kan du läsa om våra förslag inom regionens ansvarsområden: hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utveckling och kultur. Självklart finns också ett avsnitt om hur miljö- och klimatarbetet ska vässas i Region Skåne och hur regionen kan ta större ansvar för att skapa ett hållbart Skåne, präglad av mångfald och öppenhet. Klimatet är vår tids ödesfråga och måste genomsyra allt som Region Skåne gör.

Trevlig läsning!

Anette Mårtensson
Ordförande Miljöpartiet
de gröna i Skåne

01

KLIMATET, MILJÖN OCH DJUREN

Jorden befinner sig i ett klimatnödläge. Klimatförändringarna drabbar inte bara kommande generationer, utan sker redan här och nu.

Miljöpartiet står för en politik som visar att en grön omställning är möjlig. Vår övertygelse är att utvecklingen går att vända, men då krävs det modiga politiska beslut för att stoppa klimatförändringarna. Vi driver på för att minska utsläppen, för att öka skyddet av naturen och för att värna den biologiska mångfalden.

Tillsammans kan vi skapa förutsättningar för en bättre framtid för djuren, naturen, det ekologiska systemet, kommande generationer och för alla människor.

Det är nu vi avgör vilken framtid vi vill ha.

Våra prioriteringar

1.

Klimatet kan inte vänta

Miljöpartiet vill att Region Skåne bedriver en radikal klimatpolitik, där hänsyn till klimatet tas i varje enskilt beslut. Som offentlig aktör ska regionen gå före och vara ett föredöme på klimatområdet.

Region Skåne ska ha tuffa klimat- och miljömål. Utsläppen av växthusgaser från regionen som organisation ska nå netto-noll senast 2030 och från Skåne som geografiskt område senast 2035. Arbetet med att nå målen i Region Skånes miljöprogram och Klimatsamverkan Skånes klimat- och energistrategi måste prioriteras upp. Vi vill att regionen tar fram en koldioxidbudget som berättar hur mycket utsläppen måste minska i Skåne och en klimatfärdplan som stakar ut vägen till minskade utsläpp. Vi vill också att det inrättas ett klimatpolitiskt råd med expertkunskaper från forskningen, näringslivet och den idéburna sektorn som kan bistå regionen i det klimatpolitiska arbetet.

Alla regionens klimatskadliga subventioner, som bidrag till flygplatser, måste upphöra. Fler tjänsteresor måste ske med tåg eller fossilbränslefria bilar och färre med flyg. Därför behövs det tydliga incitament för att få medarbetare och politiker

att alltid välja det mest klimatsmarta alternativet. Den klimtväxlingsmodell som Region Skåne har behöver stärkas, med ännu högre krav på att medarbetare väljer det transportmedel som orsakar minst klimatskadliga utsläpp.

För att klara klimatkrisen måste hela samhället ställa om. Region Skåne behöver ta på sig ledartröjan i det arbetet och bidra till att utsläppen minskar i hela Skåne som geografiskt område. För att klara Paris-avtalets 1,5 graders-mål krävs kraftiga utsläppsminskningar, förändrade konsumtionsmönster, ökad produktion av förnybar energi, större upptag av koldioxid i mark och skog och mer klimathänsyn i större bygg- och infrastrukturprojekt, där Region Skånes byggprojekt ska vara klimatneutrala senast 2030.

Region Skåne behöver driva på för att mer gods ska föras över från lastbilar till godståg och sjöfart. Vi vill se en vägslitageskatt för tunga transporter. Istället för fler motorvägsfiler vill vi att regionen arbetar för större investeringar i det skånska järnvägsnätet. Färre godstransporter på vägarna minskar både utsläppen och trängseln på vägarna.

2.

Skydda den biologiska mångfalden

Region Skåne måste ta hoten mot den biologiska mångfalden på största allvar. Skyddet av djur och växter måste få mycket högre prioritet i de politiska beslut som tas. Som del av ett aktivt miljöarbete behöver regionen därför titta på hur den biologiska mångfalden kan stärkas, med en strategisk plan för hur arbetet ska utvecklas.

Miljöpartiet vill skapa ett hållbart samhälle där vår livsstil inte längre hotar arter och ekosystem. Idag minskar värdefulla habitat i Skåne. Sättet vi brukar det skånska landskapet på tär på resurserna. Mindre än fem procent av den totala landytan i Skåne är skyddad. Därför vill vi att Region Skåne aktivt arbetar för att mer mark och fler biotoper blir naturskyddsområden och att takten på restaurering av värdefulla mark- och vattenområden ökar. Även om ansvaret i första hand ligger på andra myndigheter vill vi att regionen driver på för fler naturreservat och arbetar för att det skapas biologiska korridorer som binder samman skyddade områden, vilket ger arter bättre möjligheter att överleva i sin naturliga utbredning.

Skogen sprudlar av liv, men i takt med att klimatet förändras och vild natur omvandlas hotas artrikedomen. Miljöpartiet vill utveckla skogsbruket och ser att Stiftelsen Skånska landskap genom sitt stora skogsinnehav kan gå före och fasa ut avverkning genom kalhyggen. Region Skåne behöver aktivt arbeta för att skydda den biologiska mångfalden i de skånska skogarna.

Ett av de största hoten mot den biologiska mångfalden är jordbrukets användning av olika gifter. Miljöpartiet vill att maten som serveras i regionens verksamheter ska vara ekologisk och klimatsmart. Vi vill också att Region Skåne arbetar aktivt med att sprida goda exempel inom jord- och skogsbruket för att skydda och öka den biologiska mångfalden. Odlingsmetoder som ökar jordens bördighet och kolinlagring, och som bidrar till biologisk mångfald, ska främjas genom ökade stimulanser.

Åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden och gynna insekter och pollinatörer behöver planeras in på ett tidigt stadium i regionens byggprojekt. Det kan till exempel handla om gröna tak, lokal dagvattenhantering och gröna väggar. Det bidrar också till att minska risken för översvämningar, dämpar buller och tar upp luftföroreningar.

3.

Ett robustare samhälle

Klimatförändringarna påverkar oss här och nu. Ett varmare klimat med fler värmeböljor leder till högre dödlighet och ökade hälsoproblem hos bland annat äldre, kroniskt sjuka, personer med funktionsnedsättning, gravida och små barn. Stigande vattentemperaturer ökar risken för vattenburna sjukdomar.

Hälso- och sjukvården måste rustas för att klara av nya utmaningar i klimatförändringarnas spår. Region Skånes beredskap för att hantera och kunna agera i kriser, som värmeböljor, skyfall, översvämningar och nya infektionssjukdomar, måste öka.

Redan idag drabbas skånska bönder av blötare vintrar och torrare vårar. Äppelodlarna på Österlen varnar för att ett mer opålitligt väder skadar skördarna. Sandstränder slukas av havet samtidigt som hus, vägar och hela samhällen hotas av stigande havsnivåer.

En kraftfull klimatpolitik bidrar till att minska påverkan på samhället, men det går samtidigt inte att blunda för de förändringar som sker när klimatet blir varmare. Miljöpartiet vill se fler insatser för att anpassa samhället till klimatförändringarna. Resiliensen måste öka. Insatser krävs bland annat för att stoppa stranderosionen, för att garantera kommande generationers livsmedelsförsörjning och för att klimatanpassa offentliga byggnader. Miljöpartiet vill också att byggandet på åkermark hejdas och att Region Skåne arbetar strategiskt för att kommunerna samordnar sitt arbete i markanvändningsfrågor.

Ett förändrat klimat påverkar de skånska vattendragen. Brunnar sinar och vattenbristen är i flera kommuner ett återkommande problem under sommarmånaderna. Bevattningsförbud och ransonering blir allt vanligare. Med fler kraftiga skyfall, översvämningar och högre havsnivåer ökar hoten mot dricksvattnet. Arbetet med att säkra vårt dricksvatten måste intensifieras. Region Skåne behöver driva på för att samla olika aktörer i arbetet med att skydda dricksvattnet.

4.

Ett bättre djurskydd

Miljöpartiet vill se ett starkt djurskydd – inte bara i teorin utan även i praktiken.

Som en stor upphandlare av livsmedel ska Region Skåne driva på för ett ökat djurskydd och höga etiska krav på god djurhållning. Vi vill minimera djurtransporterna, förbjuda burhållning av höns, införa kameraövervakning på slakterier och se till att alla djur bedövas innan slakt. Region Skåne behöver utifrån det skärpa sina krav vid upphandlingar. Slaktmetoder som inte är snabba och smärtfria ska aldrig accepteras, som till exempel elbedövning av slaktkyckling och koldioxidbedövning av grisar och fiskar.

Region Skåne använder djurförsök inom forskningen. Vi vill att de djurförsöken så långt som möjligt ersätts av andra forskningsmetoder. Vi vill också att Region Skåne inför tydliga krav på att rengörings- och städprodukter som används i regionens verksamheter inte ska vara testade på djur.

5.

Ta hand om haven och vattendragen

Östersjön är en självklar del av Skånes identitet. Den långa kusten med de milslånga sandstränderna lockar till rekreation och härliga bad. Men under ytan är Östersjön ett hav i kris. Övergödning, miljögifter, klimatförändringar, plastskräp och läkemedelsrester bidrar alla till att det marina livet är hotat. Sedan millennieskiftet har bottendöden brett ut sig i rasande fart. Idag är en yta dubbelt så stor som Danmark så pass syrefattig att allt liv försvunnit.

Miljöpartiet arbetar för att öka skyddet av hav, sjöar och vattendrag. För att vända trenden behövs ett ökat samarbete – både med kommuner och myndigheter här i Sverige och med våra grannländer. Region Skåne måste gå i spetsen för ett gemensamt miljösamarbete runt Östersjön, där även gemensamma åtgärder mot överfiske ingår. Mer resurser måste läggas på att nå Agenda 2030-målet om att till 2025 avsevärt minska alla slags föroreningar i havet. Region Skåne behöver aktivt stötta olika projekt för att minska plast- och mikroplastföroreningar och för att samla in och återvinna spökgarn och uttjänta fiskeredskap. Utsläppen av läkemedel måste minska, med minskad antibiotikaföreskrivning, bättre rening av utsläppen från regionens sjukhus och mer hjälp till kommunerna i arbetet för en bättre rening av läkemedelsrester från hushållsavloppen.

Situationen i Öresund är betydligt bättre än i Östersjön. Det visar att förändring är möjligt. De senaste åren har mycket gått åt rätt håll i

sundet. Det betyder dock inte att alla hot är borta. Fortfarande finns problem med till exempel olaglig trålning och avloppsvatten som släpps ut orenat. För att öka skyddet vill Miljöpartiet se ett eller flera större marina naturreservat i Öresund. Vi vill också att delar av sundet på sikt blir en marin nationalpark och att hela sundet blir ett biosfärområde. Övervakningen av trålningsförbudet måste skärpas och arbetet med att skydda Öresund måste få mycket högre prioritet i Greater Copenhagen-samarbetet.

Miljöpartiet vill främja livet i havet genom att ställa om till ett hållbart fiske. Region Skåne ska vid upphandlingar stötta det hållbara och småskaliga kustnära fisket och ställa krav på att fisket skett skonsamt, utan destruktiva fiskemetoder som storskalig bottentrålning. Fisken som köps in ska i möjligaste mån vara KRAV-märkt.

För att skapa renare hav och vattendrag måste kunskapen höjas. Miljöpartiet vill att regionen aktivt stöttar de marina centrum som finns i Skåne.

6.

Det stora plasthotet

Miljöpartiet vill minska plastanvändandet och stoppa plastföroreningarna.

Varje minut vräks plast motsvarande en fullastad sopbil i världens hav. I Öresund har det hittats mer än 7 000 plastpartiklar per kvadratkilometer hav. Var tredje makrill som fångas i Östersjön har mikroplaster i sig.

Här måste Region Skåne gå i bräsch och prioritera upp arbetet mot plastföroreningar och nedskräpning. Nedskräpningens negativa påverkan på natur och miljö måste synliggöras.

Andelen material som återvinns i Region Skånes verksamheter har minskat under mandatperioden 2018 - 2022. Vi vill därför att regionen skärper sitt återvinningsarbete, så att mindre plast går till förbränning.

Produkter i plast måste i mycket större utsträckningen ersättas av andra produkter inom regionens verksamheter. Det gäller särskilt engångsartiklar. I de fall där klimatsmarta ersättningsprodukter inte finns på marknaden ska innovationsupphandlingar användas i större utsträckning. Innovationsupphandlingar är effektiva för att stimulera företag till att ta fram nya produkter som inte är gjorda i plast. Ett köpstopp för rengörings- och kroppsvårdsprodukter som innehåller mikroplaster och misstänkt hormonstörande ämnen behöver införas där så är möjligt.

Region Skåne är på väg att införa ett nytt måltidskoncept som kommer att minska matsvinnet. Samtidigt ökar plastanvändandet när maten serveras i engångsförpackningar av plast. Region Skåne behöver skyndsamt se över hur engångsplasten kan minskas och måltiderna serveras i förpackningar i miljövänliga material.

7.

En förnybar framtid

Skåne är en tätbefolkad region med stor efterfrågan på energi. Produktionen är dock liten och mycket energi slösas bort. I kombination med begränsningar i infrastrukturen innebär det ett beroende av import av fossila bränslen, men också högre priser. Skåne är ett soligt jordbrukslandskap med kust på tre sidor. Här finns potential att producera för det framtida behovet av energi, från 100 procent förnybara källor. Då krävs en betydande utbyggnad av havs- och landbaserad vindkraft, geo- och solenergi, biogasproduktion, samt utbyggd infrastruktur för el, biogas och vätgas. Det krävs också elektrifiering och effektivisering, och ett ambitiöst samarbete kring målkonflikter med andra samhällsintressen. Därmed ökar svensk export av förnybar energi som fasar ut kol, naturgas och olja på kontinenten.

Region Skåne ska vara en drivande kraft i omställningen till förnybar energi. Vi vill därför se ett mål för att i Skåne producera lika mycket energi som vi gör av med, och en plan för hur det kan gå till. Vi vill också att Region Skåne investerar i fler vindkraftverk samt att det installeras solpaneler på fler av regionens byggnader, med målet att Region Skåne ska täcka sitt eget energibehov.

För att skapa en framtid med 100 procent förnybar energi krävs ett ökat samarbete med andra aktörer. Fler skåningar, företag och jordbruk måste få hjälp att bli energiproducenter. Det viktiga arbetet inom Klimatsamverkan Skåne måste fortsätta och Region Skåne behöver driva på för att stärka det gemensamma arbetet med Skånes kommuner. För att göra Öresundsregionen till den första helt fossilfria regionen i Europa behöver klimatarbetet få ett större fokus inom Greater Copenhagen-samarbetet.

8.

Hållbara och klimatsmarta byggnader

Region Skåne står inför stora investeringar i nya, ombyggda eller renoverade sjukhusbyggnader och andra fastigheter. I Malmö, Lund och Helsingborg planeras eller byggs det redan. Som en av Skånes största byggherrar har regionen därmed stora möjligheter att bli en föregångsaktör i klimatneutralt byggande.

Bygg- och fastighetssektorn står för runt 20 procent av utsläppen av växthusgaser i Sverige. Byggandet genererar lika stora koldioxidutsläpp som alla personbilar i Sverige, med betongen och cementen som de stora klimatbovarna. Samtidigt pågår flera projekt för att minska klimatutsläppen från byggindustrin. Region Skåne kan bidra till omställningen genom att visa att det finns en efterfrågan på till exempel klimatneutral betong.

Energisnåla byggnader minskar sitt klimatavtryck, men först medan de används. Stora klimatutsläpp kan besparas redan innan nyckeln till nya byggnader lämnas över genom att använda resurssnåla byggmetoder och material som tillverkas med låg klimatpåverkan. Miljöpartiet vill att alla byggprojekt klimatkalkyleras för att minska utsläppen under byggnadernas hela livslängder, det vill säga såväl under byggtiden som under åren byggnaderna används och när de slutligen rivs. Alla Region Skånes byggprojekt ska vara klimatneutrala senast 2030. Byggmaterial med liten eller till och med en positiv klimatpåverkan, till exempel betong med sänkt klimatavtryck, trä och material som kan återvinnas, behöver prioriteras. Arkitekturen behöver vara omsorgsfullt gestaltad, flexibel och materialsnål. Region Skåne behöver också verka för en hållbar stadsutveckling genom sina sjukhus och andra större fastigheter.

Region Skåne arbetar redan med att energieffektivera sina lokaler, men takten är alldeles för långsam. Arbetet med att skapa energismarta byggnader behöver därför skyndas på

02

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Mer än 85 procent av Region Skånes budget går till hälso- och sjukvården. Det är ett enormt ansvarsområde som sträcker sig från vårdcentraler till sjukhus, från akut verksamhet till planerad vård och från somatiska sjukdomar till psykiatrisk vård.

För Miljöpartiet är det självklart att den somatiska och psykiatriska vården är lika viktiga och måste tas på lika stort allvar. Tyvärr är det inte alltid så idag. Psykiatrin har många gånger fått stå tillbaka och inte fått de satsningar som behövs.

Miljöpartiet vill se en vård som sätter patienten i centrum, som är jämlik och där det faktiska vårdbehovet styr, inte kön, ålder, adress, inkomst, etnicitet, sexualitet eller andra faktorer.

Det här avsnittet är indelat i tre delar: ett övergripande avsnitt om hur den skånska hälso- och sjukvården ska utvecklas och förbättras, ett avsnitt om hur vården ska bli mer jämlik och jämställd och ett avslutande avsnitt om psykisk ohälsa.

Den skånska hälso- och sjukvården

Miljöpartiets vision är en hälso- och sjukvård som sätter patienten i centrum. Vi vill att det ska vara lätt att komma i kontakt med sin läkare eller annan vårdpersonal och där den som behöver vård får den utan långa väntetider.

I Region Skåne finns en vård i världsklass, med universitetssjukhus och högklassig forskning. Det ger regionen goda förutsättningar att ge den bästa tänkbara vården. Trots det står den skånska hälso- och sjukvården inför stora utma-

ningar. Långa vårdköer skapar onödigt lidande. Sjukhusen har tvingats till stora sparpaket. Villkoren för vårdpersonalen är många gånger allt för dåliga, vilket gör det svårt att rekrytera ny personal. Till det kommer en pandemi som blottlagt allvarliga brister och systemfel i den skånska vården.

Miljöpartiet tar de här utmaningar på största allvar. Vår politik går ut på att stärka vården, både för patienterna och medarbetarna.

Våra prioriteringar

1.

Korta köerna

De allt för långa väntetiderna är en av hälso- och sjukvårdens allra största utmaningar. Pandemin gjorde långa köer ännu längre. Allt för många patienter tvingas lida i väntan på att få hjälp. Det ökar risken för att tillstånd försämras eller att svåra sjukdomar inte upptäcks i tid.

För att korta väntetiderna behövs en hållbar finansiering av hälso- och sjukvården. Under den senaste mandatperioden har den skånska hälso- och sjukvården underfinansierats och tvingats genomföra tuffa sparpaket. Det påverkar både patienter och personal negativt och gör det svårare att komma till rätta med de långa kötiderna.

Miljöpartiet vill se tydliga satsningar för att minska väntetiderna, med en plan på var och hur vårdkapaciteten kan öka. De kösatsningar som görs får inte kompromissa med kvaliteten eller skapa nya köer på andra håll i verksamheterna.

Patienternas rättigheter när vård inte ges i tid

måste stärkas. Den som söker vård ska inte behöva stå i kö onödigt länge. Miljöpartiet vill se kraftfulla insatser för att Region Skåne ska kunna garantera att vårdgarantin nås fullt ut. På sikt vill vi skärpa målet så att en vårdsökande som remitteras till specialistvården får träffa en specialist inom max 60 dagar samt får behandling eller operation inom ytterligare max 60 dagar.

För att komma till rätta med köproblematiken krävs ett helhetsgrepp. Ökade resurser är en viktig del, men Region Skåne behöver också driva en personalpolitik som gör att fler söker sig till ett arbete inom den offentliga hälso- och sjukvården. Brist på personal är idag en av de stora orsakerna till att det uppstår köer i vården. Det behövs insatser för att förbättra personalpolitiken och få fler att utbilda sig till sjukvårdsyrken. De anställdas kompetens måste bättre tas till vara, med ökat fokus på att rätt medarbetare utför rätt arbetsuppgift.

2.

Satsa på personalen

Region Skånes medarbetare utför hjältedåd varje dag. Det är tack vare personalen som patienterna kan erbjudas ett gott bemötande och en vård i världsklass.

Samtidigt är en av sjukvårdens allra största utmaningar att rekrytera och behålla personal. För att lyckas med det måste Region Skåne bli en mer attraktiv arbetsgivare. Personalens engagemang och kunskande måste synas både i lönekuvertet och i arbetsvillkoren. Den anställda ska känna att arbetsuppgifterna är relevanta utifrån utbildning och erfarenhet, så att kompetensen tas tillvara på bästa sätt.

Idag lider många vårddyrken av stress, dåliga scheman och för hög arbetsbelastning. Personalen slits ut. Miljöpartiet vill öka de anställdas möjligheter att påverka sin arbetsituation och arbetstid. Så långt det är möjligt ska Region Skåne erbjuda individuellt anpassade scheman. Region Skåne behöver också titta närmare på och utveckla nya arbetstidsmodeller som möjliggör ett mer flexibelt arbetsliv. Mer tid ska avsättas för reflektion och återhämtning och det ska vara möjligt att kunna delta i fysiska aktiviteter på arbetstid. Villkoren för friskvård behöver bli bättre. Vi vill också ge de anställda ökat inflytande och medbestämmande, till exempel vid omorganisationer.

Miljöpartiet vill att alla vårdanställda som vill fortbilda eller vidareutbilda sig ska uppmuntras att göra det. Den som utbildar sig till specialist-sjuksköterska ska kunna få betald utbildning. Efter avslutad utbildning är det viktigt att medarbetaren får använda sina nya kompetenser och att det syns i lönekuvertet. Det ska också finnas möjlighet att få specialistutbildning för andra yrkesgrupper, till exempel logopeder, dietister och kuratorer. Undersköterskans roll och kunskapsnivå behöver utvecklas. Miljöpartiet vill också att fler yrkesgrupper, som sjuksköterskor, arbetsterapeuter och fysioterapeuter, efter överenskommelse ska kunna bedriva forskning på arbetstid.

För att det ska finnas en kontinuitet för patienterna är det viktigt att Region Skåne blir helt oberoende av hyrpersonal inom hälso- och sjukvården. Satsningar på arbetsvillkoren för sjukvårdens anställda är ett avgörande verktyg för att minska behovet av hyrpersonal. De interna resursteamerna behöver byggas ut för att i större utsträckning kunna täcka upp för både längre vakanser och enskilda pass med kort varsel.

3.

Människor som mår bra

Den bästa och billigaste vården är den som inte behövs. Miljöpartiet vill att Region Skåne storsatsar på det förebyggande folkhälsoarbetet. Vi vill att minst en procent av Region Skånes samlade vårdkostnader ska gå till att förebygga sjukdomar. Det förebyggande folkhälsoarbetet ska genomsyra alla regionens verksamheter.

Större fokus på matvanor, fysisk aktivitet, rökning och andra folkhälsofaktorer är avgörande för framtidens vård. Genom att förhindra att sjukdomar uppstår eller förvärras kan trycket på hälso- och sjukvården minska, samtidigt som patienten får ett bättre liv.

Ofrivillig ensamhet, ekonomisk utsatthet och arbetslöshet är stora riskfaktorer för att utveckla ohälsa. För att minska ohälsan i samhället krävs ökad samverkan mellan olika aktörer. Hälso- och sjukvården behöver stärka samarbetet med idrottsrörelsen, föreningslivet, friluftorganisationer och andra aktörer inom den idéburna sektorn. De sitter på ovärderlig kunskap och erfarenhet och når människor som hälso- och sjukvården inte når. Miljöpartiet vill därför att Region Skåne utvecklar villkoren för den idéburna sektorn, med fler långsiktiga idéburna offentliga partnerskap och högre föreningsbidrag. Vi vill också att Region Skåne arbetar aktivt för att stimulera till fysisk aktivitet och få fler vårdcentraler och läkare att skriva ut fysisk aktivitet på recept inom ramen för högkostnadsskyddet. För äldre ska det finnas möjlighet till regelbunden träning genom till exempel Senior Sport School eller med fysioterapeut eller naprapat.

Var fjärde svensk vill kunna vända sig till sjukvården för att få hjälp att ändra sina matvanor. Nästan var tredje dagligrökare säger sig vilja ha hjälp att sluta röka. Det här intresset för en hälsosammare livsstil måste Region Skåne bli bättre på att fånga upp. Miljöpartiet ser positivt på att regionen breddinför riktade hälsosamtal för 40-åringar och vill skynda på införandet av hälsosamtal även för andra grupper, både utifrån ålder och andra faktorer. Vi vill också utveckla olika screeninginsatser för att tidigt upptäcka sjukdomar.

4.

Patienten i centrum

Hälso- och sjukvården måste bli mycket bättre på att lyssna på patienten. Idag upplever allt för många patienter att vården präglas av snabba möten och brist på delaktighet. Patientinflytandet brister och många gånger är det alldeles för svårt att komma i kontakt med sin läkare eller annan vårdpersonal.

Region Skåne behöver ta konkreta steg för att öka patienternas delaktighet i vården. Patientens erfarenheter och egna förutsättningar måste få ta mycket större plats. För att nå dit måste sjukvårdspersonalen ges tid att möta patienten på hans villkor. När något blivit fel ska det vara enkelt att göra en anmälan och få återkoppling.

Miljöpartiet vill skapa en vård där det finns en större närhet mellan patient och läkare och annan vårdpersonal. Alla patienter som vill ha en fast läkarkontakt i primärvården ska ha rätt till det. Det är särskilt viktigt för äldre, multisjuka och patienter med kroniska sjukdomar. Det behöver införas ett listningstak på hur många patienter en läkare kan ha, där patienternas vårdtyngd är en viktig faktor. De patienter som har ett omfattande vårdbehov och ofta kontakt med vården ska ha möjlighet att ha en vårdlots, som ansvarar för hela vårdprocessen. Vi vill också att Region Skåne inför patientkontrakt för patienter som får mycket vård.

Anhöriga behöver i större utsträckning få vara en del i vårdens utformning och ibland behöver de också eget stöd. Miljöpartiet vill utveckla anhörigstödet genom till exempel olika stödfunktioner samt förbättra kunskapen kring frågan hos hälso- och sjukvårdspersonalen.

För att skapa en vård som sätter patienten i centrum är en ökad samverkan A och O. Det gäller både mellan olika verksamheter inom regionen, som primärvård och specialistsjukvård, och med andra aktörer som kommuner och myndigheter. Ingen ska hamna mellan stolarna. Särskilt viktigt är det att utveckla samverkan med den kommunala hemsjukvården, med ett bättre läkarstöd.

5.

En mer tillgänglig primärvård

Miljöpartiet vill att vårdcentralerna är navet i hälso- och sjukvården. Genom att bygga ut primärvården kan sjukhusen avlastas samtidigt som vården kommer närmare medborgarna.

Vi vill därför genomföra en vårdväxling i Skåne. Mer vård måste utföras på vårdcentralerna. Fler specialister i allmänmedicin behöver anställas, samtidigt som också fler specialister inom andra områden finns tillgängliga på vårdcentralen. Samverkan mellan sjukhusen och primärvården måste öka, med större möjligheter att få kontakt med en specialist på sjukhuset direkt på vårdcentralen. Här spelar digitaliseringen en viktig roll. Vårdcentralerna behöver också få ett större övergripande ansvar för patienterna och koordinera den vård som respektive patient har behov av.

För att lyckas ställa om vården behöver finansieringen av primärvården öka. I ett internationellt perspektiv lägger Region Skåne och övriga svenska regioner en betydligt mindre andel av hälso- och sjukvårdens resurser på primärvården. Fokus är fortfarande på den dyrare sjukhusvården. Som del av vårdväxlingen vill vi därför öka primärvårdens procentuella andel av hälso- och sjukvårdens budget.

Som patient ska det vara lätt att få kontakt med sin vårdcentral, oavsett om det sker via telefon eller digitalt på nätet. Digitala tjänster måste utvecklas, både för att underlätta för medarbetarna och göra vården mer tillgänglig för medborgarna. I det arbetet är det viktigt att hänsyn tas till det digitala utanförskapet och att verktyg och tjänster även är lätta att använda för äldre och personer med funktionsvariationer.

6.

En bättre cancervård

Varje dag räknas för den som drabbas av cancer. Att snabbt få diagnos, behandling och uppföljning är avgörande för att fler patienter ska överleva. Tyvärr råder det långa köer inom cancervården i Skåne. Människor som drabbats av cancer får många gånger vänta onödigt länge på vård och inom många cancerdiagnoser är Region Skåne långt ifrån att nå vårdgarantin. Det är fullständigt oacceptabelt.

Miljöpartiet ser ett stort behov av att förbättra cancervården i hela Skåne och skapa en mer sammanhållen vård. Sjukvården måste bli bättre på att upptäcka, ställa rätt diagnos, ge behandling och därefter rehabilitering. Det gäller både inom specialistvården och primärvården. Den hjälp patienten får ska inte vara beroende av var hen bor. Tillgängligheten måste öka avsevärt och alla patienter ska kunna känna sig trygga med att få vård i rätt tid. De standardiserade vårdförlopp som finns har gett bra resultat och bidragit till en bättre cancervård. Det arbetet måste fortsätta.

Att få en cancerdiagnos är för många ett livsomvälvande besked. Sjukvården måste bli bättre på att möta cancerpatienter och se hela deras livssituation. Det måste ställas höga krav på sjukvården att inte bara ge behandling, utan också stöd i den situation som patienten hamnat i. Ingen patient ska själv behöva driva på för att få rätt vård och det måste vara enkelt att få kontakt med sin läkare.

Med ökat fokus på prevention och tidig diagnostik kan antalet människor som får cancer minska. Miljöpartiet vill att regionen arbetar aktivt med olika screeninginsatser för att minska risken för cancer. Hälsofrämjande samtal kan leda till tidigare upptäckter av cancer och underlätta för människor i riskzonen att få stöd att ändra sina levnadsvanor.

7.

Med den äldre i fokus

Som äldre har var och en rätt att känna sig trygg och få den hjälp som behövs. Pandemin gjorde det allt för tydligt att vården av äldre har många brister.

Kunskapen kring åldrandet och geriatriska sjukdomar behöver bli bättre inom hälso- och sjukvården. Vi vill att det etableras fler äldremottagningar och fler mobila team inom primärvården. Äldre ska inte behöva skickas runt mellan olika enheter och instanser. Miljöpartiet vill därför öka närvaron av specialister inom den nära vården. Istället för att äldre ska tvingas åka runt till olika mottagningar vill vi att specialistvården i mycket högre grad kommer till den äldre.

För multisjuka äldre är kontinuitet, personkännedom, patientinflytande och en individuell plan av stor betydelse för en trygg vård. Primärvården ska säkra att sköra äldre personer känner sig trygga med vården. Digitala kontakter kan fungera som ett komplement både för patienter och för personal inom hemsjukvården.

I Sverige blir varje år omkring 35 000 äldre så sjuka av sina läkemedel att de måste ha sjukhusvård. Enligt Socialstyrelsen går runt 60 procent av dessa sjukhusinläggningar att förebygga. Miljöpartiet ser ett stort behov av att utveckla läkemedelsgenomgångarna i regionen. Vi vill att det genomförs en översyn med ökade och tydligare krav på när fördjupade respektive enkla läkemedelsgenomgångar ska genomföras. Äldre som flyttar till ett vård- och omsorgsboende eller får vård inom den kommunala hälso- och sjukvården ska få en fördjupad läkemedelsgenomgång och en samordnad individuell plan med fast läkarkontakt.

Vården vid kognitiv svikt måste utvecklas. Miljöpartiet vill att det ska vara lätt att få en första screening vid tecken på förvirring och att det är möjligt att få genomgå en demensutredning utan väntetid. Vid diagnos ska stöd erbjudas av ett demenssteam med specialister inom kognitiva sjukdomar och geriatrik.

8.

En vård i världsklass

Den skånska vården håller många gånger världsklass. För att den ska fortsätta göra det behövs satsningar på forskning och utveckling av vården. Ny kunskap måste snabbt ut i verksamheterna. Miljöpartiet värnar därför att det även fortsättningsvis ska finnas kunskapscentrum i regionen inom områden som behöver stärkas eller utvecklas.

Region Skåne har ansökt om och tilldelats flera områden inom det som heter nationell högspecialiserad vård. Det är vård som bedrivs på ett fåtal enheter i Sverige, men med hela landet som upptagningsområde. Vården kräver avancerad utrustning och personal med hög spetskompetens. Miljöpartiet vill att regionen fortsätter utveckla den högspecialiserade vården för att patienterna i södra Sverige ska ha tillgång till den bästa möjliga vården.

Som ett led i arbetet med att utveckla Skåne som spjutspetsregion behöver den kliniska forskningen öka. Det gynnar patienterna, möjliggör ökad kvalitet och kan leda fram till nya medicinska produkter och behandlingar.

9.

En värdig missbruks- och beroendevård

Miljöpartiet vill stärka missbruks- och beroendevården i hela Skåne. Det gäller alla former av missbruk, som till exempel narkotika-, alkohol-, läkemedels- och spelmissbruk.

Den människa som fallit offer för ett missbruk ska bemötas på ett värdigt och respektfullt sätt. Det gäller oavsett vad för missbruk det handlar om. Stödet till anhöriga måste bli bättre. Vi vill ha fler vårdplatser inom beroendevården och ser det som viktigt att det även finns särskilda vårdplatser för yngre personer med missbruksproblem. Samverkan med andra aktörer och myndigheter behöver utvecklas. När en patient skrivs ut ska det alltid finnas en behandlingsplan och en bostad.

Att insatserna sätts in tidigt är A och O vid all form av missbruk. De skadereducerande åtgärderna för missbrukare måste stärkas och sprutbytesverksamheten måste byggas ut till fler platser i Skåne. Region Skånes Naloxonprojekt, som Miljöpartiet arbetat hårt för, ska vara en permanent verksamhet.

Larmrapporterna om att drogmissbruket går ner i åldrarna

har varit många. Miljöpartiet vill därför se en kraftig utbyggnad av Mariamottagningarna som vänder sig till barn och unga med alkohol- och drogmissbruk. Det behövs fler mottagningar i Skåne, med mer resurser och fler medarbetare. Särskilt måste Region Skåne stärka det förebyggande arbetet och bli mycket bättre på att nå ungdomar så tidigt som möjligt, med mer uppsökande verksamhet på bland annat skolor och mobila lösningar i kommuner utan en egen Mariamottagning.

Spelberoende blir vanligare i Sverige, även bland unga. Aggressiv spelreklam ökar risken för att hamna i ett spelmissbruk, vilket har en direkt påverkan på hälso- och sjukvården. Miljöpartiet vill att Region Skåne nationellt driver på för en åtstramning när det gäller spelreklam. Vården vid spelmissbruk måste förbättras i hela Skåne, med riktade insatser även mot unga.

Läkemedelsmissbruk är ett allvarligt problem och något vården måste ta på största allvar. Uppföljningen av patienter som behöver starka smärtstillande eller ångestdämpande mediciner måste bli bättre.

10.

Bättre och mer rehabilitering

Den som varit sjuk kan behöva stöd för att i så stor utsträckning som möjligt kunna återgå till sitt dagliga liv. Idag finns det dock stora brister i arbetet med rehabilitering. Allt för många patienter får inte den hjälp de behöver, vilket leder till onödigt lidande.

Miljöpartiet ser ett stort behov av att stärka arbetet med rehabilitering i Region Skåne. Mer fokus måste läggas på det som händer efter sjukhusvistelsen eller operationen. Hälso- och sjukvården måste ta ett mycket större ansvar för att få människor att kunna återgå till ett så normalt liv som möjligt efter en svår sjukdom.

Primärvården behöver ha en nyckelroll i rehabiliteringen. Därför vill vi att det finns rehabiliteringsteam på vårdcentralerna, som både kan samordna och stärka hjälpen till patienterna. Arbetet ska utgå från patientens behov och förutsättningar. Samarbetet mellan olika verksamheter, som primärvården och psykiatri, måste bli bättre. Möjligheten till rehabilitering i hemmet bör öka, särskilt för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Miljöpartiet vill se en mångfald av olika rehabiliteringsformer, där både det offentliga, privata och den idéburna sektorn är viktiga aktörer. Utöver den mer traditionella rehabiliteringen vill vi också utveckla naturunderstödd rehabilitering och kultur på recept. Region Skåne erbjuder idag både de här formerna av rehabilitering, men inte i den utsträckning som regionen hade kunnat. Många vårdcentraler utnyttjar inte möjligheten att förskriva hjälpen. För att öka jämlikheten behövs insatser för att fler patienter ska erbjudas kultur på recept och naturunderstödd rehabilitering. Naturunderstödd rehabilitering behöver också kompletteras med andra former av grön rehab, som rehabträdgårdar.

11.

Tänderna tillhör kroppen

Tänderna och munhålan är en del av kroppen. Dålig tandhälsa kan leda till stigmatisering, psykisk ohälsa och utanförskap. Därför vill Miljöpartiet att sjukdomar i mun och tänder ska räknas in under ett gemensamt högekostnadsskydd. Förändringar krävs på nationell nivå.

För att skapa en mer jämlik tandvård, där plånbok eller bostadsadress inte är avgörande för tand- och munhälsan, behöver avgifterna till tandvården hållas låga. Oavsett var patienten är bosatt ska det vara nära till en tandvårdsklinik. På mindre orter där det saknas en klinik på grund av bristande patientunderlag behövs mobila kliniker.

Med en bättre förebyggande tandvård kan eventuella problem upptäckas på ett tidigt stadium. Det är särskilt viktigt för att skapa en bättre munhälsa hos barn. Även äldre har behov av en god tandvård. Region Skånes ambition bör vara att arbeta aktivt med att fler äldre med hemvård och på särskilda boenden ska ges uppsökande tandvård.

12.

Bättre beredskap

Den skånska sjukvården var inte förberedd på den kris som pandemin innebar. Beredskapen var alldeles för låg och bristerna blev snabbt uppenbara. Det måste Region Skåne dra lärdom av inför framtida kriser, som vi vet kommer.

Miljöpartiet vill se en hälso- och sjukvård som inte är beroende av slimmade just-in-time-leveranser. Vi vill se en organisering av hälso- och sjukvården som klarar oväntade händelser, oavsett om det är en pandemi, en katastrof i klimatförändringens spår eller någon annan kris. Vården måste planeras med större marginaler för att bättre kunna möta höga belastningar. Beredskapsförmågan behöver öka och arbetet med beredskapsplanering och beredskapslager samordnas med kommunernas arbete. En plan på hur sjukvården snabbt ska kunna öka antalet IVA- och intermediärvårdplatser när så behövs behöver tas fram.

13.

Skattemedel ska gå till vården

Allt mer vård privatiseras i Sverige, så även i Skåne. Kostnaden för flera av de vårdval som har införts i Region Skåne har ökat kraftigt, vilket urholkar resurserna till övrig vård. Samtidigt gör många privata företag som driver offentligt finansierad vård på uppdrag av Region Skåne stora vinster som delas ut till aktieägarna.

Miljöpartiet vill att skattepengar som är avsedda till hälso- och sjukvård ska gå till verksamheten, inte tas ut som vinst till aktieägare. Modeller för ersättning till välfärdsföretag som driver offentligt finansierad hälso- och sjukvård ska utformas så att det inte lönar sig att försöka attrahera de friskaste patienterna.

14.

Digitaliseringen utvecklar fram- tidens vård

Digitaliseringen revolutionerar vården – både för patienten och vårdpersonalen. Med digital teknik blir avstånden mindre, inflytandet för patienten ökar och flexibiliteten blir större. Vård i hemmet spelar en allt större roll och patienten kommer framöver i högre utsträckning kunna bo kvar hemma. Hemmet blir därmed en ny vårdplats, med ökad livskvalitet för patienten som följd.

Miljöpartiet ser positivt på den utveckling som nu pågår och som har accelererats av pandemin. Med fler videomöten och digitala tjänster ökar tillgängligheten till vården. Utvecklandet av nya tjänster inom artificiell intelligens (AI) och Internet of Things (IoT) kan både effektivisera och förbättra vården. Region Skåne behöver ett digitalt ledarskap som sätter både verksamheten och medarbetarna i centrum för teknikutvecklingen, samt stärker medarbetarnas kompetens.

Samtidigt är det viktigt att Region Skåne inte blundar för

de många fallgropar som finns. Uppgifter om en medborgares sjukdomar och vårdkontakter är väldigt känslig information och därför måste det ställas höga krav på säkerhet och integritet när vården digitaliseras. Även det digitala utanförskapet måste tas på allvar. Digitala tjänster måste anpassas till dem som använder vården mest, som multisjuka, äldre och personer med funktionsvariationer. Socioekonomiskt svaga grupper har sämre förmåga att dra nytta av digitaliseringen. Digitala tjänster måste därför utvecklas med fokus på användarvänlighet och i samarbete med patientorganisationer och med representanter för personer i grupperna som drabbas av digitalt utanförskap.

Jämställd och jämlik vård

För Miljöpartiet är det självklart att hälso- och sjukvården ska vara jämlik och jämställd. Vård ska ges på lika villkor, utifrån behov.

Tyvärr är det inte så idag. Tillgängligheten varierar mellan stad och landsbygd och mellan olika delar av Skåne. Människor blir bemötta och får olika behandling utifrån helt andra faktorer än det faktiska vårdbehovet. Det kan till

exempel vara utifrån kön, etnicitet, social bakgrund, ålder, sexualitet, könsidentitet, religion, juridisk status eller funktionsvariationer.

För Miljöpartiet är en jämlik och jämställd vård ett högt prioriterat område. Vi är ett feministiskt parti som vill se krafttag för att få bort de skillnader som finns.

Våra prioriteringar

1.

En jämställd vård

Många kvinnor tvingas lida i onödan då kunskapen om kvinnors hälsa och kroppar släpar efter. Kunskapsluckorna är fortfarande stora om kvinno-sjukdomar som endometrios och graviditets- och förlossningsskador. Män får i högre utsträckning högspecialiserad vård när det till exempel gäller hjärt- och kärlsjukdomar. Kriterierna för neuro-psykiatriska diagnoser är framtagna för pojkar och män, inte för flickor och kvinnor.

Det här är exempel på hur vården inte är jämställd. Region Skåne behöver arbeta aktivt för att motverka de här skillnaderna – inte bara på pappret utan med konkreta förändringar i verksamheterna. Alla verksamheter behöver ha tydliga rutiner och policys för hur människor ska bemötas på ett jämlikt och jämställt sätt. Forskningen om kvinno-

sjukdomar och hur till exempel läkemedel påverkar män och kvinnor på olika sätt måste stärkas. Kunskapscentrum kvinnohälsas viktiga arbete måste få fortsätta, med ett utökat uppdrag att även inkludera ett tydligt hbtqi-perspektiv.

Vården av en anhörig är en dold kvinno-fälla, där en stor majoritet av anhörigvårdarna är kvinnor. Detta faktum måste Region Skåne ta med sig när anhörigvården utvecklas. Vi vill att regionen arbetar aktivt med frågan, med bättre stöd, mer samverkan med kommunerna och utveckling av nya digitala tjänster som kan underlätta för anhörigvårdarna.

2.

Adress och plånbok ska inte spela någon roll

Idag spelar både inkomst och adress roll för vilken vård den som bor i Skåne får. Tillgängligheten varierar mellan stad och landsbygd och mellan olika delar av Skåne. Pandemin har gjort det ännu tydligare att socioekonomiska faktorer påverkar risken att bli sjuk.

Region Skåne måste ha som ett prioriterat område att minska klyftorna när det gäller den vård som erbjuds. Omotiverade skillnader i hälsotillstånd och tillgång till vård – oavsett om det handlar om ålder, kön, socioekonomi, etnisk tillhörighet, religion, sexualitet, könsidentitet, juridisk status eller andra faktorer – måste på bred front identifieras och åtgärdas. Medarbetarna inom vården ska kontinuerligt fortbildas i jämlikhets- och jämställdhetsfrågor. Likarättsarbetet i regionen måste bli en naturlig del i det dagliga arbetet och kan inte enbart ske via enstaka föreläsningar. Kallelser, provsvar och annan kommunikation från regionen måste vara lätta att ta till sig även för personer som inte har svenska som modersmål eller har en funktionsnedsättning.

För att skapa en jämlik vård i Skåne är närheten till vården viktig. Miljöpartiet vill att ersättnings-systemet inom hälsovalet stimulerar till att etablera vårdcentraler i mindre orter på landsbygden och i områden med högst behov. Den uppsökande verksamheten måste utvecklas, särskilt i socialt utsatta områden.

Det finns grupper och utsatta människor som den offentliga och privata hälso- och sjukvården har svårt att nå. Här spelar den idéburna sektorn en oerhört viktig roll. I Sverige utför idéburna välfärds-utförare en mycket mindre andel av välfärden än i våra grannländer. Miljöpartiet vill att Region Skåne tar större hjälp av den idéburna sektorn inom hälso- och sjukvården.

3.

Bättre stöd till offer för våldtäkter och våld i nära relationer

Var tredje vecka mördas en kvinna av sin partner eller ex-partner. Allt för många kvinnor lever i ständig skräck för att utsättas för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld av sin partner eller någon annan nära anhörig.

Väldigt få av offren väljer att spontant berätta om våldet de utsätts för. Miljöpartiet vill därför att hälso- och sjukvården, inklusive tandvården, blir betydligt bättre på att upptäcka och hjälpa offer för våld i nära relationer.

Det regionala vårdprogrammet för våld i nära relationer är ett viktigt verktyg, men måste kompletteras med ökat stöd till medarbetarna inom hälso- och sjukvården. Vi vill därför inrätta våld i nära relationer-team, antingen som egna team eller genom ett utökat uppdrag till barnskyddsteamet. Teamen ska öka medvetenheten och stötta och vidareutbilda personalen för att hälso- och sjukvården ska kunna upptäcka och hjälpa fler offer för våld i nära relationer. I det arbetet vill vi att det även finns ett uppdrag att stärka sjukvårdens möjligheter att upptäcka och motverka hedersvåld och könsstympning.

Tjej- och kvinnojourer spelar en avgörande roll för att hjälpa offer för våld i nära relationer. Deras arbete som ideella organisationer går inte att överskatta. Region Skåne behöver aktivt samarbeta och stötta Skånes tjej-, ungdoms- och kvinnojourer för att stärka deras arbete. Samverkan med kommunerna

måste bli mycket bättre. Region Skåne behöver också utveckla sitt arbete för att stötta personer som utsatts för människohandel eller har erfarenhet av sex mot betalning.

#metoo-rörelsen satte strålkastarljuset på ett samhällsproblem det allt för länge varit alldeles för tyst om. Bland alla vittnesmål om övergrepp och våldtäkter var det också många offer som berättade om brister i bemötandet inom sjukvården i Skåne. Våldtäktsoffer vittnar om att hjälpen och vården inte fungerar, där de slussats runt mellan olika enheter och inte fått det stöd de behöver. Miljöpartiet vill att bemötandet och vården till våldtäktsoffer och offer för sexuella övergrepp blir mycket bättre i hela Skåne. Sjukvårdspersonal, särskilt inom primärvården, måste utbildas för att ge rätt bemötande och rätt behandling. Miljöpartiet ska också driva på för att Enheten för sexuellt våldsutsatta i Malmö öppnas snarast, med ett tydligt uppdrag att arbeta både för att förbättra det akuta omhändertagandet och det långsiktiga psykologiska stödet.

För att motverka våld i nära relationer måste regionen också belysa förövarens roll. Att bekämpa machoideal, destruktiva mansnormer och hypermaskulinitet måste stå högt på dagordningen. Miljöpartiet vill att regionen inrättar en särskild mottagning för vuxna som har svårt att hantera sin ilska och aggression.

4.

Alla barn har rätt till en trygg barndom

Region Skåne ska vara föregångare i att efterleva barnkonventionen. Konventionen har blivit svensk lag, men fortfarande finns mycket kvar att göra.

Runt 15 procent av barnen i Sverige uppger att de någon gång blivit slagna av en förälder eller vårdnadshavare. För många av de här barnen är hemmet inte den trygga plats den ska vara, utan något som förknippas med rädsla och våld.

Miljöpartiet vill att Region Skåne stärker arbetet med att upptäcka och hjälpa barn som far illa. Barnskyddsteamet behöver mer resurser och fler medarbetare så att fler verksamheter både på sjukhusen, inom primärvården och i tandvården kan få stöd och utbildning. Finansieringen av barnskyddsteamet måste öka så att de kan verka i hela Skåne, även i de geografiska delar där sjukhusen saknar ett eget barnskyddsteam. Vi vill också utveckla barnhusen i Skåne, där regionen samarbetar med socialtjänsten,

polis och åklagare för att ge barn som utsatts för eller bevittnat våld ett samlat stöd.

Region Skåne har som mål att alla Skånes kommuner ska ha en familjecentral, där olika regionala och kommunala verksamheter delar lokaler och samarbetar. Tyvärr är det långt till det målet nås. Etablerandet av nya familjecentraler måste skyndas på, i nära samarbete mellan region och kommun. Miljöpartiet vill att det arbetet prioriterar etablerandet av familjecentraler i samtliga områden som polisen har pekat ut som särskilt utsatta, utsatta eller som riskområden. Som del av satsningen på tryggare barndomar vill vi att fler jobbar enligt modellen Växa tryggt, där barnhälsovården gör fler hembesök än i basprogrammet.

Erfarenheter av flykt, en hårdare asyltagstiftning och bristande möjligheter till familjeåterförening har en negativ påverkan på många barn som söker skydd i Sverige. Osäkerheten,

både över sin egen situation och vad som händer med nära och kära, kan bidra till otrygga barndomar. Region Skåne behöver förbättra hjälpen till de här barnen.

För att skapa trygga barndomar måste olika aktörer bli bättre på att samarbeta och samverka. Ansvar ligger många gånger på olika aktörer, som regionen, kommunerna och polisen. Miljöpartiet är positivt till de försök som pågår runt om i Skåne för att stärka samverkan för tryggare barndomar, som till exempel Backa barnet i Ystad. De goda exempel som finns behöver spridas, med ett tydligt mål att det ska inrättas samverkansmodeller i alla skånska kommuner. Region Skåne ska vara pådrivande i det arbetet. Den idéburna sektorn, med organisationer som arbetar för barns rättigheter och för att hjälpa utsatta barn, behöver bli en självklar del i arbetet.

5.

Trygga graviditeter och förlossningar och en bättre eftervård

Miljöpartiet vill se ett rejält lyft för förlossnings- och mödravården i Region Skåne, med betydligt mer resurser än idag. Vi vill skapa en förlossningsvård som sätter den gravida och nyförlösta i centrum och som blir bättre på att lyssna på den gravida och henn partner. Med ökad valfrihet och fler möjligheter till individanpassad vård ska ingen behöva kämpa för att få hjälp. Det gäller även utsatta grupper, som personer med osäker juridisk status.

Miljöpartiet vill att Region Skåne inrättar en garanti att alla ska få föda på den förlossningsavdelning de själva valt. Ingen ska tvingas åka till ett annat sjukhus. Alla skånska sjukhus med förlossningsavdelning ska ha ett familje-BB, där även partner är välkommen att stanna med den förlösta och det nyfödda barnet. Vi vill att målet att en barnmorska enbart ska hantera en aktiv förlossning åt gången blir verklighet. För att nå dit krävs en utökad bemanning av barnmorskor. Region Skåne måste därför driva på för att fler barnmorskor utbildas och förbättra arbetsvillkoren för sina medarbetare.

Tabu och stigmat kring graviditets- och förlossningsskador måste upphöra. Trösklarna för att få hjälp vid bristningar och andra skador måste sänkas. En nollvision för förlossningsskador ska införas, och den som ändå drabbas ska erbjudas fler och tidigare uppföljningsbesök. Det gäller även vid problem efter lindrigare bristningar, det vill säga grad 1 och grad 2. Miljöpartiet vill att vårdgarantin för opera-

tion och behandling vid förlossningsskador skärps, från 90 dagar till 30 dagar. Vi vill också utveckla olika screeningprogram under graviditeten, till exempel för tillväxthämning och sviktade moderkaksfunktion. Vården vid rektusdiastas, det vill säga magmuskeldelning, måste prioriteras högre.

Miljöpartiet driver på för en mer sammanhållen vårdkedja inom förlossningsvården. Dagens organisering, där den gravida först träffar en barnmorska på mödravårdscentralen, sedan helt andra barnmorskor på förlossningen och till sist ytterligare en ny barnmorska under eftervården, skapar onödiga hack i vården. För att öka kontinuiteten vill vi att Region Skåne inför möjligheten att få träffa samma team av barnmorskor både inför, under och efter förlossningen, en metod som kallas caseload midwifery. Det är en vårdform som visat sig minska både förlossningsrädslor och antalet kejsarsnitt, ryggbedövningar, klipp och prematura förlossningar.

Ibland räcker det inte med närvaron av en engagerad och kunnig barnmorska för att skapa en trygg förlossning. Miljöpartiet vill att det ska finnas möjlighet till extra stöd från en doula eller kulturdoula. En kulturdoula fungerar som en länk mellan den gravida och sjukvårdspersonalen, både för att stödja den gravida och förbättra och underlätta kommunikationen. Vi vill också att fler sjukhus inför BB-hemma, där den som vill kan få BB-vård i hemmet efter en okomplicerad förlossning.

6.

Bättre vård till hbtqi-personer

Ingen ska behöva försvara sin könsidentitet – varken som patient eller medarbetare i Region Skåne. Den heteronormativitet som finns i många verksamheter måste motverkas.

Miljöpartiet vill se ett rejält lyft för vården till hbtqi-personer i Skåne. Det faktum att hälsoläget generellt är sämre hos hbtqi-personer jämfört med heterosexuella måste tas på mycket större allvar. Region Skåne behöver ta ett helhetsgrepp och göra en bred genomlysning över hur vården och bemötandet kan stärkas.

Hbtqi-gruppen är inte homogen. I arbetet med en bättre vård är det därför viktigt att se att det behövs olika insatser och åtgärder till olika grupper. Som del av arbetet med att stärka vården till hbtqi-personer vill vi att det inrättas en särskild mottagning för sexuell hälsa för hbtqi-personer, oavsett könsidentitet. Vi vill också att den hbtqi-utbildning som tidigare erbjöds regionens verksamheter återinförs.

Transvården i Skåne behöver förbättras. Köerna till könsidentitetsmottagningen har

under flera år varit orimligt långa, med upp till två års väntetid för en utredning. Många tvingas lida i väntan på att få rätt hjälp. Miljöpartiet vill se en kraftig satsning på vården vid könsdysfori. Viss vård vid könsdysfori blir under 2022 nationellt högspecialiserad vård, vilket betyder att några få högspecialiserade mottagningar kommer ta emot patienter från hela Sverige. Region Skåne är en av regionerna som har ansökt. Oavsett om regionen i slutändan tilldelas vården eller inte måste en förstärkning ske av vården vid könsdysfori.

Den psykiska ohälsan är stor inom hbtqi-gruppen. Samtidigt vet vi att många hbtqi-personer drar sig för att söka hjälp hos vården. Miljöpartiet vill att Region Skåne tar hjälp av den idéburna sektorn och ingår ett idéburet offentligt partnerskap för att stärka hjälpen vid psykisk ohälsa. Vi vill också att den som står i kö till könsidentitetsmottagningen ska erbjudas psykologiskt stöd under väntetiden.

7.

Utveckla HIV-vården

Få sjukdomar är så stigmatiserade som HIV. Trots att den medicinska vetenskapen gjort enorma framsteg lever myter och fördomar kvar. Många HIV-patienter upplever social utsatthet och särbehandling. Det är också sant i vården, där patienter vittnar om bristande kunskap hos vårdpersonal, överdrivna försiktighetsåtgärder och diskriminering.

Miljöpartiet ser ett stort behov av att förbättra vården till HIV-patienter i Skåne. Kunskapsläget måste överlag höjas inom vården och hos hälso- och sjukvårdspersonal, särskilt inom primärvården.

Den som drabbas av en HIV-infektion tvingas visserligen till livslång mediciner, men kan i övrigt leva ett liv som de flesta andra. I och med att HIV inte längre är en dödlig sjukdom ökar antalet äldre som lever med HIV. Därmed behöver kunskapen om följsjukdomar och samsjuklighet bli mycket bättre inom primärvården.

Antalet registrerade nya HIV-fall i Skåne varierar från år till år, men har överlag blivit fler under 2000-talet. Region Skåne måste stärka det HIV-preventiva arbetet. Köerna till PrEP-behandling måste minska. Miljöpartiet vill också att Region Skåne utvecklar och förbättrar samverkan med den idéburna sektorn och bland annat inför peer-support, där hivpositiva stödjer varandra.

8.

Tolk är en självklarhet

Alla som har behov av tolk har rätt till det enligt lag. Det är en rätt som Miljöpartiet värnar och står upp för. Region Skåne ska erbjuda tolktjänster med hög kvalitet, både vid fysiska och digitala besök. Det finns partier som vill avgiftsbelägga språktolkning för patienter som inte pratar eller förstår svenska. Det vänder vi oss emot. Rätten till kostnadsfri tolk handlar om vårdssäkerhet för både patienten och sjukvårdspersonalen. En professionell tolkning är en förutsättning för att hälso- och sjukvården ska kunna göra rätt bedömning. Om patienten inte kan göra sig förstådd eller förstår vad som sägs ökar risken för feldiagnoser, felmedicinering och vårdskador. Därför är det självklart att den som är i behov av tolk ska få det kostnadsfritt.

Tyvärr fungerar inte alltid tolkningen i Region Skåne tillfredsställande. En femtedel av hälso- och sjukvårdspersonalen inom Region Skåne svarar att de använt barn som tolk när patienten inte pratar svenska. Tre av fyra har använt en anhörig som tolk.

Miljöpartiet vill att Region Skåne skärper arbetet för att barn aldrig ska användas som tolk. Att använda ett barn som tolk bryter mot FN:s barnkonvention och ökar risken för missförstånd. Barnet får dessutom ett ansvar som hen inte ska behöva axla. Vi ser därför ett behov av att hälso- och sjukvården utbildas i både rätten till tolk och i att barn och anhöriga aldrig ska användas som tolkar.

9.

Alla har rätt till vård

Idag stängs några av samhällets mest utsatta grupper ute från den skånska hälso- och sjukvården. Människor nekas vård eller får höga fakturor för att få den hjälp de behöver. Det leder till omänskliga situationer, där till exempel gravida nekas hjälp utifrån sin juridiska status. Det i sin tur riskerar att leda till att kvinnor tvingas genomföra olagliga och livsfarliga aborter i Skåne.

Det är inte det Sverige vi vill ha.

Miljöpartiet driver därför på för att såväl asylsökande och papperslösa ska ha samma rätt till planerad vård som andra boende i Skåne. Rätten till hälsa och vård är en mänsklig rättighet och ska genomsyra den skånska hälso- och sjukvården. Kunskapen om de rättigheter som EU-medborgare och papperslösa har enligt gällande svensk lagstiftning måste bli mycket bättre hos hälso- och sjukvårdspersonal. Många gånger finns en stor misstro mot den offentliga och privata vården hos de här grupperna. För att bättre nå och hjälpa utsatta människor behöver Region Skåne stärka sitt samarbete med idéburna

vårdgivare.

Runt en tredjedel av de asylsökande i Sverige lider av någon form av psykisk ohälsa. Många bär på svåra trauman eller upplever oro och stress över sin familjs och släktingars framtid. Barn och unga är särskilt utsatta. Erfarenheter av krig, förföljelse, tortyr och människohandel skapar svårläkta psykiska sår. Många som har utsatts för tortyr utvecklar posttraumatisk stress (PTSD), depression och andra psykiska besvär. Miljöpartiet vill förbättra vården till människor som upplevt tortyr och andra svåra trauman. Det psykosociala stödet måste bli bättre och hjälpen sättas in snabbare, med till exempel kortare köer till tortyrskadeutredningar.

Rätten till abort hotas eller ifrågasätts på många håll i Europa. Miljöpartiet vill att Region Skåne visar internationell solidaritet och arbetar för att stärka alla kvinnors rätt till abort. Rätten för kvinnor från andra länder att göra abort i Sverige ska värnas och Region Skåne ska arbeta för låga avgifter.

Psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan är en av vår tids stora folksjukdomar. Mer än 40 procent av alla sjukskrivningar beror på psykisk ohälsa. Depressioner och ångestsyndrom ökar, likaså antalet neuropsykiatriska diagnoser.

Med så höga siffror är det något som är fel i samhället. Hjulen snurrar allt fortare och kraven ökar. Vårt mål är att skapa

ett hållbart samhälle där människor inte slits ut.

Miljöpartiet vill att kampen mot den psykiska ohälsan blir ett särskilt fokusområde för Region Skåne. Den som lider av psykisk ohälsa ska snabbt få hjälp, oavsett om det rör sig om lindriga symptom eller allvarligare diagnoser.

Våra prioriteringar

1.

Tidig hjälp

Runt en tredjedel av alla besök på landets vårdcentraler rör någon form av psykisk ohälsa, men den statistiken avspeglar sig inte i bemanningen. Allt för många vårdcentraler i Skåne saknar en anställd psykolog, med stora geografiska skillnader mellan olika delar av regionen. Flera vårdcentraler har varken psykolog, psykoterapeut, kurator eller psykiatrisjuksköterska.

Det här skapar en ojämlik vård, där bostadsort avgör vilken hjälp patienter kan få på sin vårdcentral. Det ser vi i Miljöpartiet som oacceptabelt. Det är orimligt att vårdcentralerna, som ansvarar för psykiatrisk vård vid lindriga till medelsvåra tillstånd, inte har högre krav på sig att ha bemanning av psykolog eller annan legitimerad psykiatrisk kompetens. Kraven på vårdcentralerna måste därför öka, med tydliga incitament att anställa psykiatrisk kompetens i förfrågningsunderlaget. Vi vill att alla vårdcentraler ska ha tillgång till en psykolog. De vårdcentraler som har svårt att hitta rätt kompetens måste få ett ökat stöd av regionen.

För att stärka arbetet med psykisk hälsa ska nya arbetssätt och metoder inom primärvården uppmuntras. Goda exempel från Skåne och andra regioner måste spridas till fler vårdcentraler. Patienter ska kunna få en tid direkt hos en psykolog på vårdcentralen och inte först behöva gå till en läkare.

För Miljöpartiet är det förebyggande arbetet viktigt, vilket även gäller för att förbättra den psykiska hälsan i samhället. Vi vill därför att hälso- och sjukvården satsar mer på åtgärder för att förebygga att psykisk ohälsa uppstår. Ett ökat fokus på friskfaktorer kan förhindra att människor blir så pass sjuka att de måste sjukskriva sig. I det här arbetet är det viktigt att Region Skåne tar hjälp av den ideburna sektorn och trossamfund. Existentiell hälsa, att bryta ensamhet, att skapa bättre balans mellan olika delar av livet, fysisk aktivitet och att känna sig delaktig är exempel på nyckelfaktorer som kan bidra till en bättre psykisk hälsa hos både unga och äldre.

2.

Ett psykiatrilift - kortare köer till BUP och vuxenpsykiatri

Miljöpartiet vill se en rejäl satsning på specialistpsykiatri i Region Skåne. De sparpaket och den underfinansiering som skett under Alliansens styre måste upphöra. Det behövs ett psykiatrilift, med ökade resurser, bättre arbetsmiljö och fler anställda. Det gäller både inom vuxenpsykiatri och barn- och ungdomspsykiatri (BUP).

Ingen ska behöva vänta på hjälp när hen mår psykiskt dåligt. För oss i Miljöpartiet är det aldrig acceptabelt att barn och vuxna tvingas vänta i månader och i vissa fall upp till ett år eller längre på att få hjälp. Köerna till BUP och vuxenpsykiatri måste försvinna.

Som del av psykiatriliftet vill vi satsa på barn- och ungdomspsykiatri och bygga ut En väg in, som är första linjen för barn och unga med psykisk ohälsa. Trycket på barn- och ungdomspsykiatri har ökat avsevärt de senaste åren, med bland annat fler neuropsykiatriska diagnoser. Finansieringen har dock inte hängtt med, vilket gjort att resurserna inte räcker till. Det har både lett till stora ekonomiska underskott hos BUP och en ohållbar arbetssituation för många anställda. Med en mer hållbar finansiering kan vården och hjälpen förbättras, oavsett om det handlar om till exempel depressioner och ångest eller neuropsykiatriska diagnoser som ADHD och autism. Övergången från barn- och ungdomspsykiatri till vuxenpsykiatri när någon fyller 18 år behöver förbättras. Miljöpartiet vill också stärka vården

vid ätstörningar och självskadebeteenden, både till barn och vuxna. Antalet vårdplatser för dem som behöver läggas in, oavsett diagnos, måste bli fler.

Köerna för utredning och behandling av neuropsykiatriska diagnoser måste kortas. Region Skåne behöver garantera att patienter med samsjuklighet – det vill säga att de både har en neuropsykiatrisk diagnos och lider av till exempel ätstörning, självskadebeteende eller ångest – får en sammanhållen vård och inte behöver uppsöka olika verksamheter. Vi ser med oro på att delar av vården vid neuropsykiatriska diagnoser läggs ut på privata företag. Det riskerar att skapa en mindre sammanhållen vård, vilket särskilt drabbar de svårast sjuka patienterna, samtidigt som det tar resurser från den offentliga psykiatri och tränger undan andra patientgrupper. En tydlig uppföljning av de upphandlingar av privat vård som sker måste göras.

För att utveckla psykiatri vill vi utöka möjligheten till brukarstyrda inläggningar. Vi vill också utreda hur utbudet av evidensbaserade behandlingsmetoder kan utökas, förbättra anhörigstödet och ge psykiatri i uppdrag att särskilt förbättra vården till de patienter som har återkommande behov av psykiatrisk vård. Vi vill också att Region Skåne har ännu tätare samarbete med den ideella sektorn och utvecklar arbetet med mentorer och peer support i samarbete med relevanta organisationer.

3.

Bättre stöd till unga vuxna

Unga vuxna är idag den enskilt största gruppen som lider av psykisk ohälsa. Särskilt unga kvinnor sticker ut i statistiken. Många unga känner sig inte hemma i vuxenpsykiatri, men är för gamla för barn- och ungdomspsykiatri och har inte längre tillgång till elevhälsan.

Miljöpartiet vill utveckla vården till unga vuxna som lider av psykisk ohälsa. Region Skåne har inom primärvården så kallade unga vuxna-mottagningar som riktar sig till unga vuxna som lider av psykisk ohälsa. Vi vill att Region Skåne etablerar fler sådana mottagningar, där det är låga trösklar och lätt att få hjälp även vid lindrigare symptom. Ju tidigare hjälpen kan sättas in desto bättre. De mottagningar som redan finns behöver stärkas. För att utveckla vården och garantera en jämlik vård över hela Skåne behöver Region Skåne ta fram gemensamma riktlinjer för unga vuxna-mottagningarna.

För att hjälpa fler unga behöver Region Skånes primärvård också bygga ut samarbetet med studenthälsan. Samarbetet mellan Unga vuxna-mottagningarna och till exempel Mariamottagningar och ungdomsmottagningar behöver förbättras.

4.

Satsa på ungdomsmottagningar

Larmrapporterna om en ökande psykisk ohälsa bland barn och ungdomar har varit många de senaste åren. En röd tråd i Miljöpartiets hälso- och sjukvårdspolitik är vikten av tidiga och förebyggande insatser. Det är även viktigt hos unga som mår psykiskt dåligt eller har psykosomatiska besvär. Även lindrig psykisk ohälsa måste tas på största allvar, för att undvika att den utvecklas till svårare diagnoser längre fram.

Som del av kampen mot den psykiska ohälsan vill Miljöpartiet satsa på Skånes ungdomsmottagningar. Ungdomsmottagningarna har ett brett uppdrag och arbetar bland annat med sexuell hälsa, preventivmedelsrådgivning och hälsofrämjande insatser, men har också uppdraget att identifiera och tidigt fånga upp ungdomar med begynnande eller pågående psykisk ohälsa. Därför är det viktigt att ungdomsmottagningarna är lättillgängliga och har tillräckligt med resurser för att genomföra ett bra jobb.

Miljöpartiet vill öka tillgängligheten och se till att öppettiderna anpassas till de ungas liv, med mer öppet på kvällar, helger och skollov. Ungdomsmottagningen online måste få utökade resurser för att möta den höga tillväxten av antalet användare. Vi vill också att Region Skåne etablerar fler mobila ungdomsmottagningar, som kan vara på plats i kommuner och orter utan permanenta ungdomsmottagningar och på platser där många ungdomar vistas, som festivaler.

5.

En stärkt elevhälsa

Skolan är en nyckel till att barn och unga mår bra. Stress över skolan är idag en av de största orsakerna till psykisk ohälsa bland unga.

Elevhälsan drivs av kommunerna, men även Region Skåne har en viktig roll att spela. Miljöpartiet vill att Region Skåne tar en aktiv roll för att stärka samarbetet mellan elevhälsan och regionala verksamheter som barn- och ungdomspsykiatri och ungdomsmottagningar. Vi vill ha ett tydligt mål att barn- och ungdomspsykiatri och ungdomsmottagningarna ska ingå i samverkansprojekt med elevhälsan i alla skånska kommuner. Det är också viktigt att elevhälsan inkluderas i regionens kunskapshöjande arbete.

6.

Nollvision för självmord

Mellan 150 och 200 skåningar tar sitt liv varje år. Region Skåne har en nollvision för suicid, vilket Miljöpartiet arbetat hårt för. Psykiatrin har därmed ett stort fokus på att få ner antalet suicid i Skåne.

Trots det finns det fortfarande brister i det preventiva arbetet. Primärvården måste rustas för att bättre upptäcka personer som har självmordstankar och det förebyggande arbetet stärkas i hela hälso- och sjukvården. Kunskapsläget i primärvården brister många gånger och därför måste arbetet med att utbilda vårdpersonal skyndas på. Vi vill också ha fler psykiatriambulanser, som täcker hela Skåne som geografiskt område.

För att nå nollvisionen är ökat samarbete med kommuner och idéburen sektor avgörande. Region Skåne behöver bli bättre på att ta hjälp av den stora kunskap och de många erfarenheter som finns hos organisationer som arbetar med suicid. Stödet till de här organisationerna behöver öka och Region Skåne behöver se över möjligheten till långsiktiga samarbeten.

Äldre män är idag överrepresenterade i statistiken kring suicid. Miljöpartiet vill därför utveckla äldrepsykiatrin och stärka kunskapen om psykisk ohälsa hos äldre både inom primärvård och specialistvård.

7.

En säker psykiatri

Allt för många patienter som vårdas inom vuxenpsykiatrin drabbas av vårdskador. Kvinnor är särskilt utsatta, där nästan 20 procent av kvinnor som vårdas drabbas av en skada. I två av fem fall hade skadan kunnat undvikas, enligt en rapport från SKR. Det här gör att psykiatrin står ut när det gäller vårdskador.

Region Skåne behöver arbeta mer för att få ner antalet vårdskador inom psykiatrin. Som del av det arbetet måste regionen också titta på hur användandet av tvångsmetoder kan minska. Personalen på psykiatriska avdelningar behöver kontinuerligt utbildas i hur bättre arbetssätt kan minska olika former av tvång, som till exempel bältesläggning.

8.

Lokalerna ör del av läkandet

Vårdmiljön spelar en viktig roll för läkandet vid psykisk ohälsa. Lokaler måste vara ändamålsenliga och främja en bättre hälsa.

Tyvärr är det inte så på alla psykiatriska avdelningar i Region Skåne. Den psykiatriska slutenvården har på många platser undermåliga och slitna lokaler. Både patienter och medarbetare har larmat om lokaler som är direkt olämpliga att bedriva psykiatrisk vård i.

Miljöpartiet vill därför att Region Skåne skyn-
dar på arbetet med att bygga nytt eller renovera där lokalerna inte håller måttet. Lokalerna måste skapa trygghet och välbefinnande och bidra till en effektiv vård.

03

KOLLEKTIV- TRAFIK

Satsningar på kollektivtrafiken är avgörande för att vi ska klara klimatutmaningen och ställa om till ett grönt och hållbart samhälle. Miljöpartiets vision är en kollektivtrafik som är smidig och behaglig att resa med i hela Skåne, med låga priser och hög punktlighet.

Vi ser satsningar på kollektivtrafiken som ett av våra viktigaste områden. En utbyggd kollektivtrafik bidrar både till minskade utsläpp och underlättar för den som lever bilfritt. Kvinnor, låginkomsttagare, ungdomar och äldre åker i högre utsträckning kollektivt än andra grupper. Det finns barn i Skåne som i princip aldrig besökt skogen. För Miljöpartiet är en väl fungerande kollektivtrafik också en fråga om jämställdhet och jämlikhet.

Våra prioriteringar

1.

Mer kollektivtrafik

Miljöpartiet vill bygga ut den skånska kollektivtrafiken så att fler har möjlighet att resa klimatsmart. På de mest trafikerade linjerna måste antalet avgångar öka. Med fler busslinjer kan fler få nära till en hållplats.

Under Alliansens styre har Skånetrafiken tvingats genomföra stora sparpaket. Busslinjer har försvunnit, hållplatser tagits bort och avgångar dragits in. Pandemin gjorde saken än värre, med ytterligare neddragningar i trafikutbudet. Den utvecklingen måste vändas och Skånetrafiken tillföras mer resurser.

Busstrafiken ska utvecklas, med fler superbusslinjer och ytterligare satsningar på expressbussar. Skånetrafiken behöver satsa på nya dubbeldäckartåg, det som går under arbetsnamnet System 3, med tydliga krav på att antalet sittplatser blir så högt som möjligt utan att kompromissa med servicenivån. Den spårburna kollektivtrafiken måste byggas ut, med spårbunden trafik mellan till exempel Malmö och Näset, mellan Helsingborg och Höganäs och på befintlig banvall mellan Malmö och Staffanstorp. I Malmö, Lund och Helsingborg vill vi att Region

Skåne satsar på spårvagnar. Det tillför kapacitet där bussar inte räcker samtidigt som det bidrar till att utveckla städerna.

Det faktum att Skåne fortfarande planeras utifrån bilen och dess behov måste förändras. Samverkan med kommunerna måste bli bättre, där nya bostadsområden, ny service och nya affärskvarter alltid ska ha nära till väl utbyggd kollektivtrafik. Det ska alltid vara lätt att välja bort bilen.

2.

Prisvärda biljetter

Både klimatet och samhället vinner på att fler åker kollektivt. För att fler ska ställa bilen och istället ta bussen eller tåget behöver biljettpriserna hållas så låga som möjligt, utan att kvaliteten försämras. Miljöpartiet vill därför att den offentliga finansieringen av kollektivtrafiken ökar. Biljetterna ska upplevas som prisvärda, det vill säga att resenären får en bekväm resa med möjlighet att arbeta eller koppla av som känns värd biljettpriset.

Rabatterna behöver utvecklas. Fler ska kunna resa billigare när det inte är rusningstrafik. Som ett led i det vill vi att Skånetrafiken tittar på hur rabatterna till barnfamiljer, studenter och pensionärer kan bli bättre. Studentrabatten ska även gälla över Öresund.

3.

Ökad punktlighet

Den som åker kollektivt ska kunna vara säker på att komma fram i tid. Förseningar och inställda avgångar gör att människor drar sig för att ta tåget eller bussen.

Skånetrafiken har överlag en bra punktlighet, men den kan bli ännu bättre. Många tågförseningar beror på trängsel på spåren och därför vill Miljöpartiet se ett utbyggt järnvägsnät i Skåne. För att underlätta för busstrafiken behövs fler särskilda bussfiler i stadstrafik.

När en försening uppstår ska det vara enkelt för resenären att få ersättning, med möjlighet att söka kompensation direkt i Skånetrafikens app. Informationen vid stationer och hållplatser vid förseningar måste bli bättre, så att resenärer enkelt kan hålla sig uppdaterade.

4.

En klimatsmart och miljövänlig kollektivtrafik

Sedan 2018 är hela den allmänna kollektivtrafiken i Region Skåne 100 procent fossilbränslefri. Bakom denna milstolpe ligger ett hårt arbete både inom politiken och hos tjänstemän under tiden Miljöpartiet var med och styrde.

Skånetrafiken behöver nu ta ytterligare steg för att göra kollektivtrafiken helt klimatneutral, med ett skärpt miljö- och hållbarhetsarbete. Ett steg i det arbetet är att få ner klimat- och miljöbelastningen inte bara från drivmedlen, utan även från Skånetrafikens fordon, byggnader och infrastruktur utifrån ett livscykelperspektiv. Tydliga miljö- och klimatkrav måste ställas på underleverantörer i hela leverantörskedjan. I det arbetet ingår även att minska klimat- och miljöbelastningen från de batterier som används i regionens elbussar. Även resorna med den särskilda kollektivtrafiken, som färdtjänst, måste bli 100 procent förnybar.

Stadsbusstrafiken ska så snabbt som möjligt elektrifieras. Vi vill att beroendet av biodiesel fasas ut, då denna innehåller ohållbart producerad palmolja eller PFAD och har sämre miljö- och klimatprestanda. Regionbussarna bör drivas av biogas och Skånetrafiken ska i upphandlingar ta ansvar för kollektivtrafikens roll för att främja den skånska biogasproduktionen.

5.

Det ska vara lätt att åka kollektivt – både i städer och på landsbygden

Miljöpartiet vill underlätta för den som åker kollektivt, oavsett var hen bor. Hela resan – från dörr till dörr – ska vara attraktiv. Det ska vara enkelt att ta sig till hållplatser och stationer och kombinera olika trafikslag. Vi vill därför se fler avgiftsfria pendlarparkeringar och stöld- och väderskyddade cykelparkeringar i anslutning till stationer och hållplatser. Möjligheten att ta med sig cykel på tåg och bussar måste bli mycket bättre, med fler cykelplatser på tågen och mer yteffektiva och användarvänliga lösningar än idag. Det ska även vara möjligt att förboka plats för cykel. Vi vill också att Region Skåne utvecklar ett regionalt hyrcykelsystem som är integrerat i biljetten och därmed lätt att boka vid biljettköp.

Många fler som bor på landsbygden eller i ett mindre samhälle ska kunna leva sitt liv utan bil. För att det ska vara möjligt måste det finnas en väl fungerande kollektivtrafik från mindre orter även på kvällar och helger. Region Skåne behöver ta större hänsyn till den viktiga roll som kollektivtrafiken har för en levande landsbygd när trafiken planeras.

Miljöpartiet vill utveckla kollektivtrafiken på landsbygden. Där det idag är dåligt underlag för kollektivtrafiken och det saknas buss- eller tåglinjer behöver den anropsstyrda trafiken bli bättre. "Dörr till dörr"-lösningar, där resenären kan beställa en anslutningsresa till eller från en hållplats, ökar servicen på landsbygden. Anropsstyrd trafik ska även kunna användas av barnfamiljer, äldre och personer med funktionsnedsättning. Det är också viktigt att anropsstyrd trafik inte ses som en möjlighet att spara på kollektivtrafiken, utan istället används för att förbättra för den som bor långt från en hållplats och där det idag saknas kollektivtrafik.

För att utveckla trafiken på landsbygden och till och från mindre samhällen behöver Skånetrafiken öka samarbetet med kommuner och andra aktörer, både kommersiella och ideella. Bättre samordning och nya digitala lösningar, som till exempel samåkningstjänster, kan utveckla trafiken utanför de större städerna. Region Skåne ska ligga i framkant i utvecklingen av nya mobilitetstjänster och digitala plattformar på kollektivtrafikområdet.

6.

Fler inköpsställen

Digitaliseringen går snabbt framåt och det är idag enkelt att köpa biljetter via Skånetrafikens app. Det är en utveckling som gör det lättare för många att åka kollektivt. Samtidigt kan eller vill inte alla använda de digitala lösningarna. Det är därför viktigt att det även går att köpa biljetter och få information på fysiska platser. Miljöpartiet säger nej till att lägga ner kundcenter och ser det som självklart att det finns kundcenter i de större städerna. Vi vill också öka antalet ombud och biljettautomater i mindre kommuner och orter. Här ser vi att ny teknik kan förbättra kundservicen på landsbygden och i mindre samhällen.

7.

En kollektivtrafik för alla

Kollektivtrafiken ska vara till för alla. Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, äldre personer och personer med barnvagnar måste bli mycket bättre.

Tillgänglighetsanpassningen av Skånetrafikens hållplatser behöver därför skyndas på. I det arbetet ingår att göra det lättare för synskadade att få information vid hållplatser, med prator. Skånetrafiken ska föra en aktiv dialog med de grupper som berörs och alltid tillgänglighetstesta nya produkter och tjänster.

8.

Lättare att ta sig till naturen

Skåne har fantastiska naturområden och stränder, men faktum är att det många gånger är svårt att ta sig ut till den skånska naturen eller till havet utan bil. Kollektivtrafiken brister många gånger, med långa avstånd mellan naturområdet och närmaste hållplats.

För att göra det enklare att åka kollektivt till naturen behöver Skånetrafiken ta fram ett nytt koncept med naturbussar, med både nya busslinjer och anpassningar av redan befintlig trafik. I det arbetet ingår även att samla informationen om de möjligheter som finns att åka kollektivt till naturen, så att det är lätt att hitta de möjligheter som finns.

Skånes stränder lockar besökare från när och fjärran för bad och solande. Tyvärr leder det också till trafikkaos vid många stränder, när besökarna måste ta bilen för att komma fram. Miljöpartiet vill där- för se fler "badbussar" sommartid, för att göra det enklare för alla åka kollektivt till stranden.

9.

Trygg och säker färdtjänst

Skånetrafiken ansvarar för färdtjänsten i runt två tredjedelar av Skånes kommuner. Den som reser med färdtjänst ska alltid kunna lita på att den fungerar. Invånare som är beroende av färdtjänsten ska vara trygga med att komma fram i tid, med god hjälp och service på vägen.

Miljöpartiet vill göra det möjligt med tillfälliga färdtjänstresor för att underlätta för den som inte ansökt om färdtjänst eller förnyat sin färdtjänst. Vi ser det som oacceptabelt att äldre ska behöva ta taxi vid oväntade händelser som inte täcks av sjukresa.

04

REGIONAL UTVECKLING

Skåne ska gå före i den gröna omställningen och visa att en annan framtid är möjlig. Som region har Region Skåne ansvar för regional utveckling. Det är ett ansvar som måste tas på allvar och användas för att driva på arbetet för att nå miljö- och klimatmålen.

Miljöpartiet vill se stora satsningar på ny och bättre järnväg och fler cykelbanor. Fler människor behöver få ett jobb att gå till och näringslivet och småföretagen måste få hjälp med klimatomställningen. Det internationella samarbetet ska öka och Region Skåne ska mer aktivt stötta klimatsmarta innovationer.

Med vår politik tas stora kliv framåt för ett grönare samhälle.

Våra prioriteringar

1.

Fler spår

Den skånska järnvägsinfrastrukturen behöver stora investeringar. Miljöpartiet är tydliga med att det behövs satsningar på järnväg istället för på nya eller bredare motorvägar.

Flera av de skånska järnvägsspåren har redan nått eller är på väg att nå kapacitetstaken, med flaskhalsar som orsakar tågstopp och förseningar som följd. Trängseln på spåren gör det svårare att genomföra nödvändigt underhåll. Därför behövs en kraftigt utbyggd järnväg, med nya spår och bättre underhåll. Det knyter ihop Skåne och gör restiderna kortare.

För att nå dit behöver Region Skåne driva en offensiv tågpolitik. Miljöpartiet vill bland annat ha dubbelspår på hela Väst kustbanan och Skånebanan mellan Kristianstad och Helsingborg och dubbelspår på Ystadbanan och Trelleborgsbanan. Vi vill ha en helt ny Simrishamn sbana mellan Simrishamn och Malmö och satsa på ny spårbunden trafik mellan till exempel Malmö och Näset, mellan Helsingborg och Höganäs och på befintlig banvall mellan Malmö och Staffanstorps.

Höghastighetsjärnvägen, med två nya spår mellan

Lund och Hässleholm, är viktig för att utveckla det framtida tågresandet både regionalt och nationellt. Region Skåne behöver också arbeta aktivt för att utveckla tågtrafiken till kontinenten.

Med en utbyggd järnväg kan mer gods föras över från lastbilar till godståg. Färre godstransporter på vägarna minskar utsläppen och bidrar till att trängseln på vägarna minskar. Vi vill därför att regionen arbetar för att det införs en vägsplitageskatt för tunga transporter.

2.

Hamnarnas roll för klimatet

Med sin långa kuststräcka och flera stora hamnar är det naturligt att sjöfarten spelar en viktig roll för Skånes utveckling.

Samtidigt är mer hälften av allt gods som lastas av eller på i de skånska hamnarna inte på väg till eller från en plats i Skåne, utan är på väg till eller från en plats någon annanstans i Sverige. Transittrafiken leder till ökade koldioxidutsläpp och större trängsel på de skånska vägarna. Enligt siffror från Region Skåne och Göteborgs universitet skulle antalet lastbilar på E6 genom Skåne kunna minska med en tredjedel om godset istället tog sjövägen till en plats närmare slutmålet. Koldioxidutsläppen skulle kunna minskas med upp till en tiondel.

Miljöpartiet ser att sjöfarten kan spela en nyckelroll i klimatomställningen. Vi vill därför att Region Skåne driver på för att gods ska färdas längre på vatten innan det lastas över på lastbilar. Regionen behöver driva en offensiv sjöfartspolitik och arbeta för ökat samarbete mellan de skånska hamnarna, med särskilt fokus på en grön omställning av sjöfarten, med lägre klimat- och miljöbelastning.

3.

Skåne ska vara en cykelregion i världsklass

Med sitt relativt platta landskap och korta avstånd har Skåne stora möjligheter att vara en av Europas ledande cykelregioner. För många är det lätt att ta cykeln till arbetet, skolan, fritidsaktiviteten, service och handel. Satsningar på cykelturism kan locka besökare och bidra till att göra Skåne till en hållbar turistdestination, samtidigt som det utvecklar landsbygden och bidrar till ett levande Skåne.

Miljöpartiet vill att Region Skåne satsar mycket mer på cyklandet. Genom att anlägga nya cykelvägar och upprusta befintliga cykelvägar kan fler cyklister attraheras, vilket kan avlasta hela transportsystemet. Investeringsstakten i nya cykelvägar behöver öka och byggandet av supercykelvägar skyndas på. Det skånska cykelvägnätet måste byggas samman och framkomligheten bli bättre. Kopplingen med kollektivtrafiken, där det är lätt att parkera cykeln på ett säkert sätt nära hållplatser och stationer, måste förbättras. Det ska även vara enkelt och förutsägbart att ta med cykeln på tåg och bussar, med möjlighet att förboka plats för cykeln.

För att nå hit vill Miljöpartiet att en mycket större del av pengarna i den regionala infrastrukturplanen går till investeringar i cykelinfrastruktur, på bekostnad av investeringar i vägnätet. Region Skåne har tack vare Miljöpartiets arbete en av Sveriges mest ambitiösa cykelvägsplaner, som sträcker sig fram till 2029. Vi vill att Region Skåne driver på för att satsningarna förverkligas och planen följs av ännu mer ambitiösa åtgärder.

Ett av de största hindren för att få människor att välja cykeln är dåliga cykelbanor och osäkra trafiklösningar. Standarden på cykelvägnätet måste höjas och Region Skåne behöver aktivt arbeta för att kommuner och Trafikverket satsar mer på säkra cykelbanor. Insatser för att minimera olycksrisken behövs, med förbättrat underhåll för att öka trafiksäkerheten.

4.

Öka användandet av biogas

Miljöpartiet vill att Region Skåne satsar på skånsk biogas och som offentlig aktör går före och stödjer utvecklingen av den skånska biogasproduktionen.

Biogasen knyter ihop stad och land till ett slutet kretslopp som omvandlar matrester och industrispill till värdefull förnybar energi och ekologisk gödning. Biogasen brukar tillskrivas dubbel klimatnytta då den dels ersätter fossila bränslen och dels minskar utsläppen av växthusgaser.

Region Skåne har tidigare varit drivande i utvecklingen av den skånska biogasen och arbetat för att förbättra förutsättningarna för ökad biogasproduktion i Skåne. Skånetrafiken hade 2021 till exempel mer än 800 biogasdrivna bussar som används i den regionala busstrafiken. Det var då den största biogasdrivna bussflottan i Sverige.

Tyvärr har ambitionerna sänkts betydligt under Alliansstyret. Kollektivtrafiknämnden har som exempel fattat beslut att minska Skånetrafikens flotta av biogasbussar. Miljöpartiet vill göra tvärtom och istället öka användandet av biogas. Vi ser att biogas är det självklara valet för de gula regionbussarna, medan vi vill att de gröna stadsbussarna går på el. Potentialen att kraftigt öka biogasproduktionen i Skåne är stor, från dagens drygt 400 GWh till 3000 GWh. Det skulle skapa tusentals nya arbetstillfällen, varav en stor del på landsbygden. Genom att återigen ta på sig ledartröjan skulle Region Skåne visa att biogasen har en framtid och är värd att satsa på, både för producenter och konsumenter

5.

Ökad integration med Danmark

Öresundsregionen är en stark tillväxtregion som skapar många fördelar för Skåne. För att integrationen ska kunna frodas krävs att människor, företag, varor och tjänster kan förflytta sig utan hinder mellan länderna. Människor måste kunna leva, bo och arbeta på olika sidor av sundet och enkelt kunna åka däremellan. Region Skåne behöver arbeta för att få bort gränskontrollerna och minska de praktiska och juridiska hinder som sätter käppar i hjulet för integrationen.

Miljöpartiet är positivt till fler spårbundna Öresundsförbindelser. Vi vill att staten gör en samlad utredning där olika alternativa dragningar utreds utifrån de behov som finns för att öka kapaciteten och redundansen i järnvägsnätet för både person- och godstransporter och skapa ett miljö- och klimatomfattigt sammanhållet transportsystem.

När bygget av den fasta Fehmarn bält-förbindelsen mellan Danmark och Tyskland är klar kommer en ännu större sammanhållen region att skapas, med kortare restider och smidigare transporter. Det är viktigt att Skåne och Sverige möter upp med ökad kapacitet på järnvägen för att kunna maximera de hållbara transporterna och undvika att Fehmarn bält-förbindelsen leder till ökad lastbilstrafik genom Skåne.

6.

Region Skåne är en del av världen

Skånes geografiska position gör regionen inte bara till en strategisk länk till Danmark, utan till hela kontinenten. Miljöpartiet vill att Region Skåne aktivt söker samarbeten över nationsgränserna och stärker det internationella samarbetet, särskilt kring miljö- och klimatfrågor, medicinska samarbeten, innovationer samt transport- och infrastrukturfrågor. Vi vill också att regionen arbetar aktivt för att påverka regeringens ambitioner kring gränsöverskridande frågor.

7.

Fler måste ha ett jobb att gå till

Den skånska arbetsmarknaden präglas av flera stora utmaningar. Sysselsättningsgraden är låg jämfört med många andra regioner och arbetslösheten hos bland annat unga och utrikesfödda är hög. Det behövs en kraftsamling för att andelen skåningar som har ett varaktigt arbete att gå till ska öka markant. Att ha ett jobb innebär egen försörjning, chans till eget sparande och en större möjlighet att styra över sitt liv. För att tackla arbetsmarknadens utmaningar är det avgörande att arbetstagare har en hög kunskaps- och kompetensnivå. Det är därför en hörnsten i den gröna politiken att investera i kunskap och kompetens.

Region Skåne har det regionala utvecklingsansvaret och bedriver näringslivsutveckling med bland annat fokus på arbetsmarknaden. Region Skånes arbete för att regionerna ska få ett större ansvar för arbetsmarknadspolitiken måste fortsätta. Samarbetet mellan Region Skåne och näringsliv, civilsamhället samt universitet och högskolor behöver öka, bland annat i form av gemensamma innovationshubbar och sociala investeringar. Dessa kan bidra till jobb och entreprenörskap i grupper som står långt från arbetsmarknaden. Stödet till småföretagare måste förbättras. Regionen behöver också stötta etableringen av fler eftergymnasiala yrkesutbildningar, som teknikcollege och utbildningar inom yrkeshögskolor. Gruppen arbetssökande i Skåne som har det svårt att etablera sig på arbetsmarknaden har ökat stadigt under många år. Det gör att Skåne under lång tid haft en hög arbetslöshet. För att bryta denna strukturella arbetslöshet krävs fler insatser till personer som är nya på arbetsmarknaden, som unga och nyanlända, och långtidsarbetslösa, som till exempel personer med låg utbildning och personer med funktionsvariationer. Region Skåne behöver som arbetsgivare gå före och trappa upp arbetet, med praktikplatser, studentmedarbetare, validering av utländska examina, bättre matchning och anställningar av personer med funktionsvariationer. Det är också viktigt att Region Skåne i upphandlingar satsar mer på arbetsintegrerade sociala företag och stöttar sociala innovationer.

8.

Bygg ut folkhögskolorna

Folkhögskolorna bidrar till att minska utbildningsklyftorna och höja utbildningsnivån i samhället. Många gånger når folkhögskolorna grupper som andra skolformer inte når. De ger människor möjlighet att komplettera sina betyg eller läsa yrkesutbildningar, vilket gör det lättare att komma in på arbetsmarknaden. De spelar också en viktig roll för integrationen, till exempel för att lära ut Svenska för invandrare (SFI). Många av de kurser och utbildningar som erbjuds, särskilt inom det kreativa området, har så högt anseende att de lockar elever från hela landet.

Folkhögskolorna är populära, med högt söktryck. Miljöpartiet vill att fler ska få möjlighet att utbilda sig. Därför behöver Region Skåne satsa mer på folkhögskolorna i regionen. Regionen delar ansvaret för finansieringen av folkhögskolorna med huvudmännen och staten och står för runt en fjärdedel av den totala offentliga finansieringen. Vi vill att regionen höjer sina anslag och arbetar för att det fortsatt ska vara möjligt att söka sig till folkhögskolor i hela landet.

9.

Nej till gruvor i alunskiffer

Miljöpartiet vill se en hållbar gruvnäring. Viktiga mineraler ska brytas där så är lämpligt, med stor hänsyn till lokalbefolkning och omgivande miljö.

I Skåne finns planer på att bryta vanadin i alunskiffer, både på Österlen och i mellersta Skåne. Alunskiffrets sammansättning gör att risken för att metaller ska frigöras vid brytning är stor. Processad skiffer kan leda till att surt lakvatten bildas. Det ökar i sin tur risken för negativa miljökonsekvenser, där vattendrag, grundvattnet och omgivande natur löper risk att förorenas.

Miljöpartiet i Skåne säger därför nej till mineralbrytning i alunskiffer. För att skapa ett starkt skydd vill vi att Region Skåne arbetar för ett totalförbud mot brytning i alunskiffer.

Den gröna omställningen är viktig. Med ökad elektrifiering och ny teknik kommer också ett ökat behov av sällsynta jordartsmetaller. Miljöpartiets ståndpunkt är att den gröna omställningen inte får ske på bekostnad av naturen och miljön. För att skapa en hållbar mineralpolitik behöver istället mer fokus ligga på att återvinna och ta hand om mineraler som redan brutits, som återvinning ur befintliga slagghögar, så kallad waste mining och urban mining.

10.

Morgondagens innovationer

Skåne är genom sina lärosäten och sitt näringsliv en stark region för innovation och forskning. Med flera universitet och högskolor och framstående forskningsanläggningar finns här goda förutsättningar för att utveckla morgondagens hållbara och smarta lösningar. Som region utmärker sig Skåne inom flera områden, bland annat life science och hälsa, livsmedelsproduktion, avancerade material, smarta hållbara städer och tech-företag som arbetar med nya digitala produkter.

Miljöpartiet vill stärka och utveckla Region Skånes innovationsarbete. Det kan till exempel ske genom stöd till olika nätverk, inkubatorer, hubbar och innovationsmiljöer och genom att sprida kunskap och synliggöra innovationer. En bra innovationsmiljö underlättas av bra samarbeten mellan olika aktörer, som regionen, kommuner, näringslivs och forskningen. Region Skåne ska bidra till att stärka samverkan inom innovationsområdet. De möjligheter som ESS, Max IV och Science Village ger måste tas till vara.

Regionens innovationsarbete ska bidra till en hållbar och grön omställning. Region Skåne kan aktivt bidra till att stötta näringslivets utveckling och omställning, med stöd till företag och forskning som arbetar med att ta fram lösningar för att minska klimatutsläppen. Här har regionen stora möjligheter att bli ett centrum för clean-tech.

11.

En ledande matregion

Jordbruket präglar Skåne som landskap. En stor del av allt livsmedel som produceras i Sverige kommer från Skåne.

Region Skåne måste dra större nytta av Skånes ställning som ledande matregion. Vi vill att regionen stöttar forsknings- och utvecklingsprojekt, till exempel utvecklingen av proteinrika grödor och ett mer hållbart livsmedelssystem. Vi vill också att regionen arbetar för att underlätta för mindre matproducenter och tar till vara all den kreativitet och det nytänkande som finns inom livsmedelsområdet, särskilt på landsbygden. Det skånska mathantverket är en växande bransch som Region Skåne måste främja.

12.

Utveckla den hållbara turismen

Skåne är en av Sveriges populäraste turistdestinationer. Miljöpartiet ser en stor potential i att utveckla Skåne som ett hållbart besöksmål. Region Skåne ska bidra till att främja naturturism och småskalig turism på landsbygden. Turismen måste också vara hållbar för alla som bor vid populära besöksmål.

Under pandemin har trycket ökat på flera av Skånes mest populära stränder och naturområden, med parkeringskaos som följd. Möjligheten att åka kollektivt till naturen och till stränder måste förbättras. Fler grupper ska kunna dra nytta av de besöksmål som regionen har ansvar för, som till exempel Skåneleden. Fler sträckor av Skåneleden behöver göras tillgänglig för personer som till exempel är rullstolsburna eller har barnvagn.

13.

Bredband till alla i Skåne

Snabb och pålitlig bredbandsuppkoppling har stor betydelse för utvecklingen i Skåne, särskilt på landsbygden. En robust IT-infrastruktur påverkar möjligheten att jobba hemifrån, driva företag, ha digitala möten och annat som underlättar vardagen och minskar behovet av resor. Miljöpartiet vill att Region Skåne driver på för en snabbare utbyggnad av bredbandsnätet. Utvecklingen går snabbt framåt och för att möta framtida behov behöver Region Skåne också ligga långt fram i utbyggnaden av 5G.

05

KULTUR

Mer än 85 procent av Region Skånes budget går till hälso- och sjukvården. Det är ett enormt ansvarsområde som sträcker sig från vårdcentraler till sjukhus, från akut verksamhet till planerad vård och från somatiska sjukdomar till psykiatrisk vård.

För Miljöpartiet är det självklart att den somatiska och psykiatriska vården är lika viktiga och måste tas på lika stort allvar. Tyvärr är det inte alltid så idag. Psykiatrin har många gånger fått stå tillbaka och inte fått de satsningar som behövs.

Miljöpartiet vill se en vård som sätter patienten i centrum, som är jämlik och där det faktiska vårdbehovet styr, inte kön, ålder, adress, inkomst, etnicitet, sexualitet eller andra faktorer.

Det här avsnittet är indelat i tre delar: ett övergripande avsnitt om hur den skånska hälso- och sjukvården ska utvecklas och förbättras, ett avsnitt om hur vården ska bli mer jämlik och jämställd och ett avslutande avsnitt om psykisk ohälsa.

Våra prioriteringar

1.

Stärkt det fria kulturlivet – mer resurser till kulturen

Kulturen byggs underifrån. Det fria kulturlivet, med konstnärer, teatergrupper, gallerier, litteraturscener, musikgrupper, kulturföreningar och andra sorters kulturskapare, är en förutsättning för ett rikt kulturliv. Det är många gånger här som kulturen utvecklas och nya uttryck, scener och mötesplatser uppstår.

Tyvärr präglas det fria kulturlivet allt för ofta av knappa resurser och stor osäkerhet. Utan eldsjälar skulle många kulturaktörer och kulturformer inte överleva och kulturlivet inte vara så vitalt.

För att stärka det fria kulturlivet vill vi därför öka regionens stöd till olika kulturaktörer och kulturskapare. Kulturen kan inte enbart förlita sig på idealitet. Vi vill särskilt att villkoren för verksamhetsbidrag och utvecklingsmedel förbättras och att resurserna ökar för att fler ska kunna ta del av dem. Vi vill också att möjligheten att söka fria medel för mindre projekt stärks samt öka stödet till kollektivverkstäder och centrumbildningar.

2.

Bättre villkor för kulturarbetare

Många kulturarbetare lever under tuffa förutsättningar med otrygga anställningar, få beställningar och låga ersättningar. Genom att satsa på kulturen kan villkoren för kulturarbetarna bli bättre.

Verksamheter där Region Skåne är ägare ska alltid betala ut avtalsenliga ersättningar även till frilansare. Regionen ska aktivt stödja arrangörer och kulturskapare, inklusive frilansare, som drabbats av pandemins följder.

En av orsakerna till den osäkerhet som präglar många kulturskarpes arbetsvillkor är kortsiktigheten i de bidrag som det offentliga betalar ut. Region Skånes verksamhetsbidrag och utvecklingsmedel ges bara ett år åt gången, vilket gör det omöjligt för kulturaktörer att planera på längre sikt. Miljöpartiet vill därför utveckla hur bidragen ges för att skapa en större långsiktighet samt höja bidragen till det fria kulturlivet.

3.

Kultur oavsett var du bor och vem du är

Kulturen är något grundläggande för oss människor. Därför måste alla invånare ges möjligheter att skapa och uppleva kultur. Region Skåne behöver bli mycket bättre på att arbeta för att alla människor – oavsett ålder, socioekonomisk bakgrund, etnicitet, funktionsvariation eller geografisk hemvist – ska ha rimliga och likvärdiga möjligheter att kunna ta del av konst och kultur.

Miljöpartiet vill att de kulturinstitutioner som Region Skåne är ägare av ska ha ett tydligt uppdrag att se till att alla invånare får tillgång till deras verksamheter. Det kan ske med digital teknik, men också genom fler ambulerande föreställningar och ett stärkt samarbete med lokala aktörer, som teaterföreningar, byalag och kulturföreningar. Även den som inte kan ta sig till Malmö Opera, Skånes Dans-teater eller Regionmuseet Skåne, för att ta tre exempel, ska ha möjlighet att ta del av deras utbud.

4.

Kultur för barn och ungdomar

Miljöpartiet vill att Region Skåne särskilt prioriterar barn- och ungdomskultur, med utökat stöd till kulturella aktiviteter som riktar sig till barn och unga, inte minst de unga som idag har minst tillgång till kulturen. Vi vill göra det lättare för barn och unga att vara kreativa och ta del av olika kulturella uttryck samt visa alternativ till det som för ögonblicket är mest populärt och kanske enbart kommersiellt.

Som del av det arbetet behövs satsningar på Skånes kulturskolor. De är visserligen kommunala verksamheter, men regionen kan bidra i arbetet med att utveckla och stärka dem. Vi vill bland annat att Region Skånes kulturinstitutioner får i uppdrag att utöka samarbeten med Skånes kulturskolor och med skolor och förskolor och att Region Skåne arbetar övergripande för att förbättra samverkan mellan kultursektorn och kulturskolor, skolor och förskolor. Det är särskilt viktigt i mindre kommuner. Region Skåne behöver också arbeta aktivt för att utveckla kommunernas kulturgarantier och arbeta för att fler former av kultur ska ingå i där.

5.

Alla ska ha tillgång till biblioteken

Biblioteken har en helt avgörande roll att spela i ett demokratiskt samhälle. De är både arenor för litteratur och läsning och mötesplatser för människor, med möjlighet att söka information och ta del av kulturevenemang.

Miljöpartiet vill därför se kraftiga satsningar på biblioteken. Folkbiblioteken är kommunala angelägenheter, men regionen har ett lagstadgat ansvar och en viktig roll att spela i samordning och verksamhetsutveckling. Vi vill att Region Skåne arbetar aktivt med att utveckla och stärka Skånes bibliotek. Det kan till exempel ske genom olika stödinsatser och utvecklingsbidrag samt genom att underlätta samarbeten mellan olika bibliotek.

Alla ska ha tillgång till biblioteken. Arbetet för att nå äldre och personer med funktionsvariationer behöver utvecklas. Biblioteken har också en viktig roll att spela för att minska det digitala utanförskapet, och Region Skåne behöver stötta projekt för att lära ut digital kunskap och digital delaktighet i samhället. Region Skåne ska också arbeta aktivt för att stärka barn- och ungdomsverksamheterna på Skånes bibliotek, med bland annat fler läsfrämjande insatser.

7.

Spel är också kultur

Spelkultur är ett brett samlingsbegrepp för olika kulturformer kopplat till analogt eller digitalt spel och rollspel, lajv och cosplay.

Men trots att spel i olika former alltid har varit en del av människans vardag och kultur har spelkulturen inte alltid getts samma status som andra kulturformer. Exempelvis har film och musik möjlighet att finnas kommersiellt på en marknad samtidigt som det finns offentligt stöd för smalare konstnärlig film och musik.

I Skåne har spelbranschen rönt stora framgångar de senaste åren. Tillväxten har varit kraftig och framgångarna har lett till flera nya arbetstillfällen. Miljöpartiet vill att Region Skåne aktivt arbetar för att stödja den utvecklingen. De stöd som Region Skåne betalar ut till kulturlivet ska även kunna gå till spelkultur.

6.

Kulturen måste spegla mångfalden av människor

Skåne präglas av en stor mångfald. Här bor och verkar människor från hela världen. Därför är det så viktigt att alla också kan känna igen sig i kulturen och i kulturutbudet. Att känna sig representerad i kulturen är en demokratisk fråga som bidrar till integrationen.

Miljöpartiet vill därför stärka mångfaldsarbetet inom kulturen. Utbud och program hos Region Skånes kulturinstitutioner behöver bli bättre på att spegla den mångfald av människor som finns i Skåne. Det gäller både utifrån etnicitet, kulturell bakgrund, sexualitet, funktionsvariation, kön och andra faktorer.

Mångfalden av olika kulturer och kulturella uttryck är en styrka som kan leda till positiva gemensamma upplevelser. Miljöpartiet vill att Region Skåne tar initiativ till och stödjer gränsöverskridande samarbetsprojekt och möjliggör kreativa och spontana tvärkulturella möten.

8.

En dynamisk filmregion

Film har en ställning som en av de viktigaste uttrycksformerna i vår tid. Rörliga bilder, i alla dess former, gestaltar berättelser som når de flesta människor oavsett ålder och bakgrund.

Samtidigt som IT-revolutionen har inneburit nya möjligheter för filmen som viktig konst- och kommunikationsform, är den lokala biografen en viktig hörnsten i filmens universum. Vi vill utveckla stödet till de lokala biograferna, särskilt på landsbygden, för att bidra till filmens infrastruktur och skåningarnas möjlighet till filmupplevelser på vita duken. De skånska filmfestivalerna är unika och nyskapande och kan utvecklas ytterligare.

En stark filmproduktion i Skåne skapar uppmärksamhet och bidrar till att ur ett brett perspektiv stärka varumärket Skåne samtidigt som det utvecklar skånska kreatörer och bolag. Skåne är och ska fortsätta vara en av Skandinaviens mest dynamiska filmregioner genom fortsatta satsningar på film.

9.

Gör det lättare att åka kollektivt till kulturen

Samtidigt som den digitala tekniken river barriärer och gör kulturen tillgänglig för fler finns det också en oerhörd kraft i att få ta del av kulturen där den utövas.

För att alla ska ha samma möjligheter att ta del av kultur- och idrottsevenemang behöver kollektivtrafiken samordnas och turerna tätas i samband med olika evenemang. Miljöpartiet vill att en kulturbiljett ska gälla som färdbevis för fler kultur- och idrottsevenemang i Skåne och hela Öresundsregionen, det vill säga att en Skånekulturbiljett och en Öresundskulturbiljett införs.

10.

Skånes rika kulturhistoria och kulturarv

Skåne har ett rikt kulturarv. Spåren av vår historia finns både i landskapet och på museer och i samlingar. Miljöpartiet vill stärka Region Skånes arbete med att värna vårt kulturarv, bland annat genom att öka resurserna till Regionmuseet Kristianstad och dess filialer och till Historiska museet i Lund. Vi vill också stärka skyddet av kulturlandskapet, där större hänsyn måste tas vid till exempel nybyggande och exploatering.

Skåne har på många sätt en unik historia som fler behöver få möjlighet att ta del av. Vi vill därför öka tillgängligheten till museer och kulturhistoriska besöksmål. Uppåkra är en unik arkeologisk plats, där människor bodde och verkade kontinuerligt under mer än 2000 år. Region Skåne behöver stötta arbetet med att göra Uppåkra till ett ledande centrum för arkeologi och historia.

11.

Kultur i vården skyndar på tillfrisknandet

Kulturen har en viktig roll att spela även inom hälso- och sjukvården. Kulturen får människor att må bra och kan förebygga ohälsa, ge en känsla av sammanhang och stärka den psykiska hälsan.

Miljöpartiet vill att Region Skåne utvecklar arbetet med kultur i vårdsammanhang. Vi vill se fler medvetna satsningar på konst, kultur och arkitektur i vårdmiljöer.

06

EN ÖPPEN OCH HÅLLBAR REGION

Mer än 85 procent av Region Skånes budget går till hälso- och sjukvården. Det är ett enormt ansvarsområde som sträcker sig från vårdcentraler till sjukhus, från akut verksamhet till planerad vård och från somatiska sjukdomar till psykiatrisk vård.

För Miljöpartiet är det självklart att den somatiska och psykiatriska vården är lika viktiga och måste tas på lika stort allvar. Tyvärr är det inte alltid så idag. Psykiatrin har många gånger fått stå tillbaka och inte fått de satsningar som behövs.

Miljöpartiet vill se en vård som sätter patienten i centrum, som är jämlik och där det faktiska vårdbehovet styr, inte kön, ålder, adress, inkomst, etnicitet, sexualitet eller andra faktorer.

Det här avsnittet är indelat i tre delar: ett övergripande avsnitt om hur den skånska hälso- och sjukvården ska utvecklas och förbättras, ett avsnitt om hur vården ska bli mer jämlik och jämställd och ett avslutande avsnitt om psykisk ohälsa.

Våra prioriteringar

1.

En hållbar och långsiktigt stark ekonomi

Miljöpartiets utgångspunkt är att regionen ska föra en hållbar och ansvarsfull ekonomisk politik som inte skjuter problem på framtiden. Region Skåne ska ha en budget i balans. Motsatsen innebär att vi lämnar över en skuld till kommande generationer, vilket inte är ansvarsfullt.

Den senaste mandatperioden har präglats av underfinansiering, stora sparpaket och orimligt höga effektiviseringskrav. Det har tärt på många verksamheter. Samtidigt har Region Skåne en av Sveriges lägsta regionskatter. Flera jämförbara regioner med universitetssjukvård har betydligt högre skattenivå än Region Skåne.

För att skapa en hållbar finansiering av hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken och övriga områden som regionen ansvarar för vill Miljöpartiet att skattenivån ligger på en nivå som inte leder till hårda effektiviseringskrav eller skjuter kostnader på framtida generationer.

2.

Mer öppenhet i Region Skånes beslut

Öppenhet och transparens är grundbultar i en demokrati. Både medborgare och medier ska kunna granska de beslut som fattas. För att politiker ska kunna fatta bra beslut behöver beslutsunderlag och utredningar vara väl underbyggda.

Tyvärr har mycket på det här området försämrats under mandatperioden 2018 - 2022. Även stora politiska beslut har präglats av dåligt underbyggda underlag. Det har varit svårt att få svar på relevanta frågor och journalister har fått det allt krångligare att ta del av handlingar inför nämndsammanträden.

Miljöpartiet vill öka öppenheten i Region Skåne. För oss är öppenheten viktig både för att besluten ska bli korrekta men också för att motverka korruption och oegentligheter. Möjligheterna till granskning måste helt enkelt bli bättre. Vi vill värna regionens visseblåsartjänst och arbeta för ökad transparens.

3.

Hållbara och rättvisa upphandlingar

Som en av Skånes största upphandlare har Region Skåne stora möjligheter att förändra och påverka. Genom att vara en medveten och envis konsument kan större krav ställas på leverantörer och underleverantörer att visa miljö- och klimathänsyn samt socialt och etiskt ansvar. God arbetsmiljö och bra arbetsvillkor ska vara självklarheter hos Region Skånes leverantörer. Det gäller i alla upphandlingar och i hela leverantörskedjan, med höga krav även på underleverantörer. För att upphandlingarna ska tillmötesgå Region Skånes behov på bästa sätt vill vi öka dialogen med leverantörer och genomföra fler dialogbaserade upphandlingar. Som nämnts i kapitlet om klimatet och miljön ska Region Skåne prioritera ekologiska livsmedel i upphandlingar och ställa höga krav på djurskydd.

Miljöpartiet vill bredda Region Skånes syn på upphandlingsprocessen. Avtal med den idéburna sektorn ska premieras och antalet upphandlingar från sociala företag som anställer människor som annars står långt från arbetsmarknaden ska öka. Det är viktigt att regionen i upphandlingar drar nytta av den stora kunskap och kompetens som finns inom den idéburna sektorn.

För att nå målen om en hållbar framtid måste vi alla ställa om till en ekonomi där vi byter, lagar och återanvänder istället för att slänga och köper nytt. Det gäller även Region Skåne, som upphandlar för stora belopp. Inför upphandlingar ska Region Skåne utreda möjligheten till återbruk och se hur den cirkulära ekonomin kan främjas. Det kan bland annat ske genom att utreda behovet av inköp, undersöka möjligheten till reparation och underhåll eller köpa in produkter av återvunnet material. Ny teknik och delningstjänster kan reducera behovet av varor och resor.

Ibland finns det inte hållbara produkter på marknaden. Det kan vara för att det inte funnits någon efterfrågan eller att ingen tagit fram produkten än. För att bidra till ett mer hållbart samhälle vill vi att Region Skåne i mycket större utsträckning använder så kallade innovationsupphandlingar, där företag uppmanas att ta fram nya produkter. Vi vill också att regionen arbetar med sociala investeringar och tittar på möjligheten att genomföra så kallade sociala utfallskontrakt, där det offentliga samarbetar med en extern finansiär för att nå specifika mål.

4.

Att arbeta inom Region Skåne

Region Skåne är Skånes största arbetsgivare med över 36 000 anställda. Med det kommer ett stort ansvar, både för att få medarbetare att trivas och stanna kvar och för att hitta ny personal.

Under kapitlet Den skånska hälso- och sjukvården tas förbättringar av villkoren för anställda inom hälso- och sjukvården upp. Men regionen har så klart även många anställda inom andra verksamheter. En anställning inom Region Skåne, oavsett om det är inom hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken, serviceyrken, på koncernkontoret eller inom någon annan av regionens verksamheter, ska alltid vara trygg och präglas av ett stort mått av inflytande. Heltid ska vara norm och deltid ses som en möjlighet om medarbetaren så önskar. Miljöpartiet vill också att Region Skåne ställer höga krav på goda arbetsvillkor även hos leverantörer och underleverantörer.

Oavsett var en anställd arbetar inom regionen måste det finnas goda möjligheter att påverka sin arbetssituation, delta i fortbildningar och vidareutbildningar och vara delaktiga i omorganisationer. Det ska vara möjligt att delta i fysiska aktiviteter på arbetstid, samtidigt som vi vill se bättre villkor för friskvård.

Miljöpartiet vill att Region Skåne blir bättre på att ta tillvara all den kunskap och erfarenhet som ett långt yrkesliv skapar. Äldre erfarna medarbetares kompetens måste bättre tas till vara. Vi vill underlätta kunskapsöverföringen vid nyanställningar och mellan generationer inför pensionering. Det kan till exempel ske genom att införa mentorskap.

5.

Minska diskrimineringen

Med rätta råder det nolltolerans mot diskriminering inom Region Skånes verksamheter. Det gäller både för medborgare och anställda. Trakasserier och kränkningar ska aldrig accepteras.

Arbetet med att förebygga både diskriminering och trakasserier måste ges större prioritet i Region Skåne. Här måste regionen bli bättre på att kartlägga, motverka och följa upp den diskriminering och de trakasserier som trots nolltoleransen ändå sker. Nolltoleransen får inte enbart vara ett mål i policydokument, utan måste prägla hela regionens arbete.

I samband med #metoo-rörelsen kom vittnesmål från många delar av samhället om de sexuella trakasserier och övergrepp som tjejer och kvinnor får utstå. Även från anställda inom den svenska hälso- och sjukvården kom tusentals vittnesmål om övergrepp, våldtäkter och sexuella trakasserier. Miljöpartiet vill att Region Skåne arbetar proaktivt med att motverka sexuella trakasserier och övergrepp mot anställda. Frågan måste tas på ytterst stort allvar.

6.

Skåne präglas av mångfald

I Skåne samlas människor från olika nationaliteter, kulturer och religioner. Det är en styrka som behöver genomsyra hela regionens arbete. Jämlikhet, rättvisa och öppenhet utvecklar Skåne och bidrar till ett bättre samhälle.

Under de senaste åren har antalet hatbrott ökat i Sverige. Synagogor och moskéer utsätts för attentat och skadegörelse. Nynazister visar öppet sitt hat och hotar och misshandlar oliktankande. Homo-, bi- och transfobi är vardag för många människor. Antisemitism, islamofobi, afrofobi, antiziganism och främlingsfientlighet är gift som sprider sig i samhället. Miljöpartiet vill att Region Skåne tar de här utmaningarna på största allvar. Främlingsfientliga och extremistiska krafter ska motverkas och det demokratiska arbetet utvecklas.

Region Skånes arbete för att värna de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken måste stärkas. För att det ska lyckas är det viktigt att arbetet genomsyrar alla verksamheter.

7.

Öka valdeltagandet och dialogen med medborgarna

Valdeltagandet är överlag högt i Skåne, men det finns undantag. I vissa valdistrikt går bara drygt hälften av de röstberättigade till valurnorna. Unga, utrikesfödda, personer med funktionsvariation och personer utan högskoleutbildning är grupper som röstar i mindre utsträckning än andra grupper.

Region Skåne behöver därför stärka arbetet med att nå ut till grupper som väljer att inte rösta. Demokratiarbetet måste få större prioritet och insatser göras för att öka valdeltagandet, särskilt i marginaliserade grupper.

Många känner idag att det är svårt att påverka. Glappet mellan politik och medborgare riskerar att öka. Miljöpartiet vill därför öka medborgardialogen och medborgarinflytandet. Det kan till exempel ske genom Skåneförslaget som MP kämpat hårt för att få infört eller genom att regionen tar beslut om att arbeta med en medborgarbudget. En medborgarbudget innebär att regionen avsätter en särskild summa som medborgarna sedan får direkt inflytande över hur de ska användas, genom att ta fram förslag och rösta.

För att fler ska rösta och få möjlighet att ta ansvar för att forma vår framtid vill Miljöpartiet sänka rösträttsåldern till 16 år. Som ett första steg vill vi att Region Skåne arbetar för att bli en försöksregion för sänkt rösträttsålder i regionvalet.

8.

Region Skåne bygger om och nytt

Region Skåne står inför stora investeringar i nya fastigheter. Att Miljöpartiet vill att regionen tar mycket större miljö- och klimathänsyn i nybyggnationer och renoveringar tas upp i avsnittet Klimatet, miljön och djuren.

Utöver det ser vi också ett stort behov av att investeringar i nya sjukhus och andra fastigheter präglas av stor öppenhet och gedigna utredningar. Tyvärr har så inte alltid varit fallit, vilket tydlig visas i nödstoppet av ombyggnationen av Helsingborgs lasarett. Det har också brustit i samverkan mellan de som ska nyttja lokalerna och de som planerar ny- eller ombyggnationerna. Det gör att vården inte optimeras och byggprojekten riskerar att tvingas göra omtag. Miljöpartiet vill därför öka transparensen i byggprojekten och få in medarbetare och sjukvårdspersonal på ett tidigare stadium i planeringen.

Region Skåne behöver även investera i nya fastigheter för att klara kollektivtrafiken. Det gäller bland annat en ny depå för nya dubbeldäckartåg, det som går under arbetsnamnet System 3. Miljöpartiet vill att regionen snarast påbörjar planeringen och byggandet av en ny depå för System 3.

Pandemin påverkade i allra högsta grad hur många yrkesgrupper arbetar. För vissa medarbetare blev hemarbete det nya normala. Ett ökat hemarbete kan innebära att Region Skåne behöver investera på annat sätt i arbetsplatser som stödjer ett mer flexibelt arbetsliv, utan att äventyra arbetsmiljön. Erfarenheterna av pandemin, både positiva och negativa, behöver tas tillvara.

miljöpartiet de gröna

SKÅNE

